

Minister za delo predstavil nov plačni sistem

Novi minister za delo Vlado Dimovski je na seji ekonomsko-socialnega sveta to sredo predstavil predlog novega dogovora o plačni politiki v prihodnjem triletnem obdobju. V vladi so ga pripravili, da bi preprečili negativna gibanja, ki bi lahko ogrozila gospodarsko rast. Cilji dogovora so zlasti zmanjšanje socialnih razlik,

ZSSS demonstrirala v Nici

Delegacija Zveze svobodnih sindikatov Slovenije se je danes udeležila demonstracij, ki jih je v Nici organizirala Evropska sindikalna konfederacija. Na demonstracijah se je zbralo 80.000 udeležencev iz 45 evropskih sindikalnih organizacij. Demonstranti so predsednike držav in vlad, zbranih na vrhunskem zasedanju v Nici, želeli opozoriti, naj sprejmejo listino o temeljnih človekovih pravicah in jo vključijo v pogodbo o Evropski uniji. V tej listini so tudi pravice sindikatov do kolektivnih pogajanj, pravica do stavk in sindikalnega delovanja prek državnih meja.

O demonstracijah, v katerih so imeli vidno vlogo tudi predstavniki Svobodnih sindikatov Slovenije, bomo obširneje poročali v prihodnji številki.

Plače naj bi rešile javnofinančne težave

krepitev stimulatívne delo plač, manjša obremenitev delodajalcev v delovno intenzivnih dejavnostih ...

Po novem predlogu bi se plače usklajevale s pričakovano rastjo cen življenjskih potrebščin (pri tem bi bila izzvezeta alkohol in tobak) in ne več z ugotovljeno inflacijo.

Uskladitev plač v prihodnjem letu bi opravili tako, da bi januarja izhodiščne plače popravili za 3,2 odstotka, preostale tri odstotke pa v roku, določenem s kolektivno pogodbo.

Predstavniki sindikatov so menili, da so negativna zlasti gibanja plač v javnem sektorju (zlasti za elitne skupine, ki jim je letos uspelo doseči poprav-

ke plač). Problem sta tudi proračunski primanjkljaj in visoka inflacija (ta je v največji meri posledica rasti cen nafte in dolarja). Novi minister za finance Tone Rop je povedal, da bi, če ne bi ničesar spremenili, plače v javnem sektorju prihodnje leto zrasle realno za sedem odstotkov (koliko bodo letos, še ni znano), za kar bi v proračunu potrebovali kar 14 odstotkov več denarja. Kljub temu pa vlada ne namerava zamrzniti plač in pokojnin, kot ji je prejšnji teden očital Drago Ščernjavič.

Po besedah Braneta Mišiča je pogoj za pogajanja in sprejetje novega dogovora spoštovanje sedanjega, ki velja do konca junija prihodnje leto (enako so

menili tudi predstavniki drugih sindikalnih central). Na podlagi veljavnega dogovora izračunana eskalacija za drugo polovico letošnjega leta bo verjetno znašala pet odstotkov in temu se ni mogoče odpovedati. Mišič je opozoril tudi na nujnost zmanjšanja razlik med najvišjimi in najnižjimi plačami, kar bi lahko dosegli tudi s črtanjem količnikov. Po njegovem mnenju bo treba izpopolniti kolektivne pogodbe dejavnosti, saj dogovora o plačni politiki, kot je predlagan, ne bo mogoče operativno izvajati.

Predstavniki gospodarske zbornice Samo Hribar je ugotovil, da je ta orga-

nizacija imela prav, ko je zavračala predloge sindikatov za povečanje izhodiščnih plač. Realne plače so se namreč letos povečale za 2,5 odstotka.

Predstavniki socialnih partnerjev so se dogovorili, da bodo predloge novega plačnega sistema čim prej obravnavali na svojih organih. Že prihodnji torek naj bi se sestala ožja skupina strokovnjakov in ugotovila, ali se je o predlogu že mogoče pogajati ali je treba prej še kaj narediti.

F. K.

Svobodni sindikati v Podravju ponudili roko poslancem

Na vabilo območne organizacije ZSSS v Podravju so se odzvali le trije od trinajstih podravskega poslancev državne zbornice. Med njimi je bil tudi Ivan Kebrič. Je torej mogoče sklepati, da v tem mandatu ne bomo dobili novega Kebričevega zakona?

Stran 3 in 4

Država popušča!

Tiskovna konferenca vodstva ZSSS

Januarski uskladitvi plač z inflacijo se ZSSS ne more odpovedati

Na tiskovni konferenci vodstva ZSSS ta terek je Dušan Semolič povedal, da je od ravnanja vlade odvisno, kako se bo ZSSS odzivala. Pričakovanja so pozitivna, čas pa bo pokazal, ali imajo stvarne temelje.

Na prvo mesto je Semolič postavil uspešno gospodarsko politiko, ki bo omogočila tudi ohranjanje delovnih mest in odpiranje novih. V ta sklop je uvrstil tudi skrb za ohranjanje tekstilne, usnjarske, lesarske in kovinske industrije. Te dejavnosti nimajo dovolj kapitala in zato potrebujejo vladno pomoč. Treba jih je reševati tudi zaradi delavk in delavcev, ki nimajo drugih možnosti za zaposlitev.

Na drugo mesto je predsednik ZSSS uvrstil pričakovanje takšne davčne politike, da bo razbremenila najslabše plačane delavce in tudi delodajalce. Na pomembno mesto je uvrstil tudi krepitev pravne države. Ta naj bi delavcem omogočila, da bi do svojih pravic prišli v razumnem roku. Sem sodi tudi spoštovanje kolektivnih pogodb.

Vlada mora upoštevati socialnoperske odnose. ZSSS pričakuje, da bodo vse za delavce ključne odločitve sprejete po usklajevanju s socialnimi partnerji. Pri tem naj vlada razvija dialog v ekonomsko-socialnem svetu. To opozorilo izhaja iz prakse prejšnjih vlad, ki so se obravnavi v ekonomsko-socialnem svetu rade izognile, zlasti ko je šlo za proračun.

ZSSS pričakuje tudi pozitiven odnos ministrstev do sindikatov dejavnosti pri reševanju problemov.

Vlada mora spoštovati veljavni dogovor o plačni politiki, saj ni upravičenih vzrokov, da bi dogovorjeno spreminjala. To pomeni, da uskladitve plač z letošnjo inflacijo, kot jo predvideva dogovor in na njegovi podlagi tudi zakon o minimalni plači, regresu in načinu usklajevanja plač, ni mogoče opustiti ali zamenjati s čim drugim. Po dosedanjih izračunih bo treba izhodiščne plače januarja popraviti za več kot pet odstotkov. Če bo vlada skušala to preprečiti, bo to pomenilo grobo kršenje dogovorov socialnih partnerjev. Dialog o novem načinu usklajevanja plač z inflacijo pa je seveda potreben, vendar ne more spremeniti veljavnih rešitev, ki so se pokazale za uspešne. Semolič je še posebej poudaril, da težave v javnih financah ne izvirajo iz višine delavskih plač in zato delavci ne mo-

rejo nositi posledic napačnega vodenja državne politike.

Predlog o novem načinu obračunavanja eskalacije, zapisan v koalicijskem sporazumu, je vreden obravnave, vendar je za sindikate vprašljiv. Če bi bila inflacija le dve- do triodstotna, bi bilo nanj mogoče pristati. Če pa je inflacija desetodstotna, pa bi pristajanje na to rešitev pomenilo oškodovanje delavcev. Obravnavati bi bilo treba tudi predlog sindikatov o povečevanju plač vsem v enakem znesku, kar so delodajalci dosedaj odločno zavračali.

Med pričakovanja ZSSS je Semolič uvrstil tudi odpravljanje razkoraka med minimalno plačo in izhodiščnimi plačami za prve tri tarifne razrede, kar so delodajalci letos ostro zavračali. Če bo vlada pri tem podprla sindikate, bo položaj drugačen.

Pri novem zakonu o delovnih razmerjih je za ZSSS pomembno, koliko bo ščitil pravice delavcev. Novi zakon ne bi smel uvajati kot pravila fleksibilnih oblik zaposlovanja, saj v EU prevladujejo delovna razmerja za nedoločen čas. ZSSS bo zavračala tudi predloge, ki bi delodajalcem olajšali metanje delavcev na cesto.

Ker bodo delodajalci po Semoličevem mnenju poskušali lobirati, da zakon o delovnih razmerjih ne bi določal pravice zaposlenih do regresa za letni dopust in različnih dodatkov, bo vlada pri teh vprašanjih lahko zelo konkretno pokazala, ali je naklonjena delavcem.

ZSSS želi biti partner tudi pri zdravstveni reformi, ki ne sme poslabšati možnosti delavcev za zdravljenje. Pri morebitnem vnovičnem spreminjanju pokojninske zakonodaje pa naj vlada upošteva, da le v Sloveniji delavci plačujejo v pokojninsko blagajno več kot delodajalci. Primanjkljaj v pokojninski blagajni je verjetno tudi posledica te odločitve iz leta 1994.

ZSSS veliko pričakuje zlasti od ministrstva za delo, ki bi zaradi skrbi za šibkejšo moralo postati zaveznik sindikatov. Po tem, kakšen bo odnos tega ministrstva do naših predlogov, bomo ocenjevali vso vlado, je zaključil Semolič.

Po besedah Braneta Mišiča ni nobenih razlogov za poseganje v dogovorjeno plačno politiko. Na pogajanjih o novi plačni politiki pa je mogoče sprejeti tudi rešitve, ki jih je ZSSS že predlagala. Pri predlogu iz koalicijskega sporazuma, da bi namesto ugotovljene inflacije za nazaj upoštevali predvideno inflacijo, pa je po Mišičevem mnenju treba upoštevati še nevarnost, da bo sedanja, skoraj desetodstotna inflacija poskočila na dvajset odstotkov, kar bi prizadelo zlasti najslabše plačane. Za uvajanjem pričakovane inflacije se po Mišičevih besedah lahko skriva še kaj drugega. Pri izračunu naj bi upoštevali le "zdravo inflacijo", na katero ne bo vplivalo povečanje trošarine na alkohol, cigarete ... Opozoril je tudi na dejansko prakso povečevanja izhodiščnih plač. Zaradi razmer v podjetjih januarsko povečanje izhodiščnih plač ne bo petodstotno, ampak le 2,5-odstotno.

Po besedah Rajka Lesjaka so sindikati lahko močna opozicija, prav tako tudi novinarji, če bodo javnost opozarjali na resnico. ZSSS bo proti neustreznim predlogom skušala nastopiti z argumenti, če pa ti ne bodo zadoščali, bo uporabila tudi druga sredstva sindikalnega boja. Od sprejetih in javnosti večkrat predstavljenih stališč ZSSS ne more odstopiti.

Predstavniki sindikatov negospodarstva smo v terek z ministrom Vladom Dimovskim podpisali dogovor o enoodstotnem povečanju izhodiščnih plač v decembru, je povedal Erih Šerbec, predsednik Sindikata zdravstva in socialnega skrbstva Slovenije. Gre za rešitev, dogovorjeno že pred dve letoma. Čeprav smo se na informativnem pogovoru dogovorili za nadaljevanje dialoga, je minister izrazil prepričanje, da ne smemo odpirati novih nesorazmerij. Vendar bomo morali obravnavati tudi izenačevanje izhodiščnih plač med gospodarstvom in javnim sektorjem, je dejal Šerbec.

Dušan Semolič je tiskovno konferenco sklenil z besedami, da bodo Svobodni sindikati branili izvajanje sedanje plačne ureditve z vsemi sredstvi in vso močjo. Ne morejo se odpovedati temu, kar po veljavni ureditvi delavcem že pripada. Ker so delodajalci do sedaj trdili, da želijo spoštovati dogovor do izteka njegove veljavnosti, je upati, da se sedaj ne bodo premislili.

F. K.

Predstavniki območne organizacije ZSSS v Podravju so se sestali s podravskimi državnoborskimi poslanci

Območna organizacija ZSSS v Podravju je prejšnji teden pripravila pogovor s poslanci z območja Podravja, izvoljenimi v državni zbor. Od trinajstih poslancev so se vabilu odzvali trije, in sicer Ljubo Gerič iz LDS, Majda Potrata iz ZLSD in Ivan Kebrič iz Desusa. Na pogovoru, vodila ga je sekretarka območne organizacije Vekoslava Krašovec, je poleg profesionalnih sindikalnih funkcionarjev in neprofesionalnih članov konference območne organizacije sodeloval tudi predsednik ZSSS Dušan Semolič.

Na vabilo območne organizacije ZSSS v Podravju so se odzvali trije državnoborski poslanci, (z leve) Majda Potrata, Ivo Kebrič in Ljubo Gerič.

Svobodni sindikati ponudili roko poslancem

Poslanci morajo poznati obe plati medalje

Vekoslava Krašovec je v pozdrav poslancem dejala, da jim Svobodni sindikati ponujajo roko za sodelovanje. "Kadar koli boste poleg stališč vlade želeli o kakšnem zakonu ali drugem vprašanju slišati še mnenje sindikatov, vam ga bomo predstavili skupaj z našimi argumenti. Če boste poznali stališča in argumente vseh socialnih partnerjev, boste v državnem zboru lažje sprejemali odločitve, zakoni pa bodo zares izraz hotenj ljudi," je dejala Krašovec. "Ob tem ko vam ponujamo roko za sodelovanje, pa se zavedamo, da bodo naši pogovori informativne narave in popolnoma neobvezni za vse, saj poslancem nihče ne more odvzeti pravice do tega, da v državnem zboru glasujejo po svoji vesti. Po drugi strani pa tudi članom sindikata in delavcem ne more nihče odvzeti pravice, da svoje nezadovoljstvo, če do njega pride, izražajo na javnih zborovanjih, protestih in stavkah."

Nato je Krašovec predstavila območno organizacijo ZSSS v Podravju. V njej deluje 20 sindikatov dejavnosti z več kot 200 podružnicami v podjetjih in zavodih ter z okoli 45.000 člani. Opozorila je, da je bilo delo Svobodnih sindikatov v Podravju v zadnjem desetletju izjemno težko in zahtevno. Zaradi stečajeve in prisilnih obravnave, skupaj 201, je izgubilo delo 35.232 članov ZSSS, ki jih je na sodišču zastopala območna organizacija. Zaradi propadanja podjetij so Maribor v vsem minulem desetletju pretresali tudi socialni problemi, ki jih je s svoji-

mi solidarnostnimi pomočmi pomagala blažiti tudi območna organizacija ZSSS. Sindikalisti so se in se še vedno velikokrat srečujejo tudi s kršitvami delavskih pravic. Nekateri delodajalci pa delavcem ne kršijo samo temeljnih pravic, ki jim pripadajo po zakonih in kolektivnih pogodbah, temveč jim prepovedujejo celo včlanitev v sindikat, zato imajo v območni organizaciji ZSSS tudi precej tajnih članov.

Sindikati sodelujejo in tekmujejo

Dušan Semolič je poslance opozoril, da je v državah Evropske unije razvito socialno partnerstvo tako v podjetjih kot na državni ravni, saj oblast in sindikati skupaj iščejo najboljše rešitve in izhode iz konfliktov, do katerih prihaja na vsaki poti razvoja. Semolič je poslance spomnil na pokojninsko reformo, ki se je začela zelo konfliktno, končala pa se je z dogovorom med socialnimi partnerji. Šlo je za filigransko

delo, ki je lahko tudi vzorec za socialno dogovarjanje v bodoče. Primer uspešnega socialnega dogovarjanja v preteklosti je bilo tudi sprejetje dogovora o politiki plač.

Gospodarska rast je po Semoličevih besedah tudi rezultat socialnega partnerstva, saj brez socialnega miru in motiviranosti delavcev razvoj ni mogoč.

Semolič je dejal, da ZSSS išče zaveznike v vseh strankah. Odnosi med petimi sindikalnimi centralami v državi so čedalje boljši. Pri reševanju ključnih problemov sindikati sodelujejo, vendar hkrati tudi tekmujejo.

ZSSS ima pozitiven odnos do vključevanja Slovenije v Evropsko unijo, vendar pričakuje, da bo to prineslo delavcem in brezposelnim določene koristi. Zato morajo biti poleg politikov in diplomatov v pridružitveni proces vključeni tudi sindikati je poudaril Semolič. Evropska unija zagovarja štiri svobode: prost pretok kapitala, blaga, storitev in delavcev. Nekatere države članice unije se

zavzemajo, da bi ob vključitvi Slovenije uvedli prehodno obdobje za pretok delavcev, kar po Semoličevih beseda in prav.

Stranke so sindikatom zelo blizu

Semolič je posebej poudaril izjemen pomen novega zakona o delovnih razmerjih, ki mora ščititi šibkejšo stran, torej delavce. Še posebej je ZSSS občutljiva za to, kako bo z novim zakonom urejeno odpuščanje delavcev. Velik pomen sindikati pripisujejo tudi reformi zdravstva, ki mora temeljiti na solidarnosti med delavci ter med mlajšimi in starejšimi.

Poslanica Majda Potrata je povedala, da je za sodelovanje s sindikati ne bo treba posebej spodbujati, saj je tudi sama članica sindikata. Poudarila je, da tudi v ZLSD pripisujejo velik pomen sprejemu nove delovnopravne zakonodaje.

Poslanec Ivan Kebrič je dejal, da z veseljem sprejema ponujeno roko za sodelovanje. Opozoril je, da je program Desusa zelo podoben programu sindikatov. Dejaj je, da so države v Evropski uniji, ki se jim želi pridružiti tudi Slovenija, socialne. "Pri nas pa nekateri delodajalci grobo izkoriščajo delavce, za kar imam dokaze," je dejal Kebrič.

Nadaljevanje na naslednji strani

Poslance sta pozdravila sekretarka območne organizacije Vekoslava Krašovec in predsednik ZSSS Dušan Semolič.

P R A V N I § V E T O V A L E C

Lučka Böhm, svetovalka predsedstva ZSSS

Upokojitev dveh delavk in enega delavca

Vprašanje: Sindikat tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije Slovenije sprašuje, kdaj se bosta lahko upokojili dve njegovi članici in en član. Priložil je nekaj podatkov o teh delavcih, ki so pomembni za izračun možnega datuma upokojitve. Iz podatkov ni razvidno, ali imajo otroci obeh delavk slovensko državljanstvo. Manjkajo še nekateri drugi podatki.

Odgovor: Odgovor temelji na predpostavki, da so otroci obeh delavk slovenski državljanji. Sklepam tudi, da sta obe delavki otroke rodili v času, ko sta že imeli sklenjeno delovno razmerje. Če to ne drži, so izračuni možnih datumov upokojitve povsem drugačni. Tudi datume prvih zaposlitev sem bila prisiljena izračunati sama. Preverite, ali sem jih izračunala pravilno!

Prva delavka je bila rojena 25. 10. 1951 in je neprekinjeno zaposlena od 1. 8. 1967 dalje. Je mati dveh otrok. Delavka se je torej zaposlila, ko je bila stara le 15 let in 9 mesecev. Pred svojim 18. rojstnim dnevom ima torej 2 leti 2 meseca in 24 dni oziroma 26,8 meseca pokojninske dobe. Polno pokojninsko dobo 35 let in 3 mesece bo dopolnila 1. 11. 2002. Toda leta 2002 se bo ženska s polno pokojninsko dobo lahko upokojila šele pri sta-

rosti 54 let. Delavka pa bo takrat stara šele 51 let. Dovolj bo torej stara šele leta 2005, ko bo splošna upokojitvena starost za ženske znašala že 55 let. Toda takrat se ji bo ta starost na račun dveh otrok znižala že za 7,5 meseca in na račun pokojninske dobe pred 18. rojstnim dnevom še za 8,93 meseca oziroma skupaj za 16,43 meseca. Upokojila se bo torej lahko, ko bo stara 53 let 7 mesecev in 18 dni. To pa bo 12. 6. 2005.

Druga delavka se je rodila 22. 8. 1950 in je mati treh otrok. Do 31. 12. 2000 bo imela 31 let 10 mesecev in 4 dni pokojninske dobe. Izračunala sem, da se je najbrž prvič zaposlila 27. 2. 1969, ko je bila stara 19 let. Polno pokojninsko dobo 35 let in 9 mesecev bo dosegla 27. 11. 2004, ko bo stara 54 let. Leta 2004 bo ženska za upokojitev s polno pokojninsko dobo morala biti sta-

ra 54 let in 8 mesecev. Tega leta se ji bo ta starost na račun treh otrok znižala že za 11,25 meseca. To pomeni, da se bo lahko upokojila 27. 11. 2004 oziroma takoj, ko bo dopolnila polno pokojninsko dobo.

Tretji delavec se je rodil 30. 1. 1949 in je zaposlen od 30. 1. 1964. Zaposlil se je torej prav na svoj 15. rojstni dan! Zbral je 2,5 leta beneficirane delovne dobe. Vojaški rok je služil 13 mesecev. Sklepam, da ni več zaposlen na beneficiranjem delovnem mestu, saj bi sicer na to posebej opozoril. Z benefikacijo vred bo torej polno pokojninsko dobo 40 let dosegel 30. 7. 2001. Takrat bo star šele 52 let. Za moške s polno pokojninsko dobo velja splošna upokojitvena starost 58 let, ki pa se seveda zniža za zbrano benefikacijo. Zanj torej velja upokojitvena starost 55 let in 6 mesecev. Toliko bo star 30. 7. 2004. Takrat se bo lahko upokojil.

Opozarjam, da je že pred pokojninsko reformo veljalo, da so delavci in delavke, ki so se zaposlili pred svojim 18. rojstnim dnevom in bili neprekinjeno v delovnem razmerju, pogosto morali delati tudi potem, ko so že dopolnili polno pokojninsko dobo, saj še niso bili dovolj stari za upokojitev. Ti delavci so po reformi vsaj v eni pomembni stvari na boljšem. Za pokojninsko dobo, ki je višja od polne, se jim bo po reformi odmerjala precej višja pokojnina, kot je to veljalo do konca leta 1999!

Sindikat delavcev trgovine Slovenije

Republiški odbor Sindikata delavcev trgovine Slovenije je ta ponedeljek v SIC Radovljica organiziral seminar, na katerem so se sindikalni zaupniki seznanili z ugodnostmi in postopki dodatnega prostovoljnega pokojninskega zavarovanja. To je za mnoge sindikalne zaupnike povsem nova tema, saj takega zavarovanja v naši državi nismo poznali zadnjih 60 let. Uvodoma sta jim jo predstavila Gregor Miklič, izvršni sekretar predsedstva ZSSS, in Mišo Čeplak iz Zavarovalnice Triglav Ljubljana.

Miklič je podrobno predstavil dodatno prostovoljno pokojninsko zavarovanje, ki naj bi ga sindikati dosegli na pogajanjih o spremembah panožnih in podjetniških kolektivnih pogodb. Čeplak pa je predstavil pokojninski načrt zavarovalnice Triglav, ki ga je minister za delo, družino in socialne zadeve odobril maja letos. Na prosojnicah je zelo natančno predstavil ta-

Nadaljevanje s prejšnje strani

Zavzel se je za tesnejše sodelovanje med poslanci Desusa in sindikati, saj si prizadevajo za iste cilje – za čim več novih delovnih mest ter za pravično plačilo za pošteno delo.

Poslanec Ljubo Germič si želi dobrega sodelovanja s sindikati, čeprav se zaveda, da prinaša sodelovanje tudi skupno odgovornost za rešitve. Kot ravnatelj je imel korektno odnose s sindikatom, saj so pri iskanju najboljših rešitev za odprta vprašanja dragoceni vsi pogledi. Germič je tudi menil, da je koalicijska pogodba dokaj obsežna. Da ne bi zaradi nje prihajalo do konfliktov, se velja o njeni vsebini čim več pogovarjati.

Delodajalci so nagnjeni k zlorabam pravic delavcev

Franci Bratuša je opozoril, da so socialne razlike pri nas čedalje večje. Po njegovih besedah delavci, ki so razvrščeni v prve tri tarifne razrede, s plačami ne morejo več preživljati svojih družin. Še zlasti se težko iz meseca v mesec prebijajo družine, v katerih je zaposlen samo eden. Bratuša je opozoril na povečevanje števila delavcev, za-

poslenih za določen čas. Ti delavci so drugorazredni državljanji, saj ne morejo dobiti niti kredita. Poslance je opozoril, da bi delodajalci zakonska določila o fleksibilnem odpuščanju delavcev v novem zakonu o delovnih razmerjih lahko zlorabili – tako kot že danes zlorabljajo mnoga zakonska določila, ki premalo natančno določajo delavske pravice.

Branko Medik je poslance seznanil s problemi, ki pestijo kovinarje. Pred desetletjem je bilo v kovinski industriji v Podravju preko 33.000 delovnih mest, zdaj pa jih je samo še 8500. Najmanj problemov imajo kovinarji s tujimi delodajalci. Očitno se tuji delodajalci na osnovi izkušenj iz lastnih držav bojijo delovne inšpekcije, mnogi domači delodajalci pa (še) ne. Če v razvitih državah delodajalec krši delavske pravice, plača ogromno kazen, pri nas pa mnogi delodajalci namerno kršijo delovno-pravno zakonodajo v škodo delavcev, vendar jih za to ne zadene nobena kazen. Medik se je zavzel za uvedbo strožjih kazni za tiste delodajalce, ki ne spoštujejo delavskih pravic, kar je treba zapisati tudi v novi zakon o delovnih razmerjih. "Če smo se svobodni sindikati znali postaviti za delavske interese ob pokojninski reformi, se bomo zanje

znali boriti tudi ob sprejemanju novega zakona o delovnih razmerjih," je sklenil Medik.

Plačni sistem na majavih nogah

Erih Šerbec je opozoril na problem plačnega sistema v zdravstvu, ki se lahko zaradi (pre)velikih razlik v plačah tudi poruši. Poslanec je svetoval, naj pri reševanju vprašanj s področja delovnopravne zakonodaje in plačnega sistema prisluhnejo državnim svetnikom, ki so predstavniki delojemalcev.

Cilka Popovič je opozorila na probleme, s katerimi se bo ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo srečalo naše kmetijstvo. Že danes pa je v našem kmetijstvu zaposlenih veliko invalidov, kar postaja čedalje večji problem.

Milorad Krajišnik je poslance opozoril na problem zapiranja prostocarinskih prodajal na severni in vzhodni meji, kar bo ogrozilo nekatera gostinska in turistična podjetja v Sloveniji, med drugim tudi mariborske Terme. Zavzel se je za to, da bi prizadetim podjetjem država pomagala pri prestrukturiranju. Prizadevati pa bi si morala, da bi zapiranje prostocarinskih prodajal odloženo do vstopa Slovenije v Evropsko unijo.

Jožica Kovačič je poslancem povedala, da v Mariboru zapirajo nekateri turistične zmožljivosti, kar še zlasti prizadene starejše delavke in delavce.

Leon Pilinger je predstavil dejavnost Sindikata poklicnih gasilcev v Podravju, Branka Jurak je opozorila, da sta v največji krizi tekstilna in usnjarskopredelovalna industrija, saj se proizvodnja seli v vzhodno Evropo, na Bližnji vzhod in v Azijo, kjer je cena delovne sile znatno nižja. Dejala je tudi, da se nekatera podjetja postavljajo z odličnimi poslovnimi rezultati, dejansko pa ustvarjajo dohodek tako, da ne spoštujejo delavskih pravic. Zaradi tega so številni delavci jezni in obupani.

Za poslance so vrata ZSSS vedno odprta

Ob koncu pogovora je Krašovčeva dejala, da lahko sodelovanje sindikatov in poslancev prispeva k temu, da se bodo delavske pravice oblikovale na sejah državnega zbora in ne na sodiščih, kjer je danes zaradi nedorečene zakonodaje ogromno sporov. Zato bodo vrata območne organizacije ZSSS za vseh 13 poslancev iz Podravja vedno odprta.

Tomaz Kšela

Dodatno prostovoljno pokojninsko zavarovanje ni več skrivnost

ko individualno kot kolektivno zavarovanje. Podobno je zelo natančno predstavil tudi višino dodatne pokojnine in čas njenega izplačevanja.

Premije so lahko določene v odstotkih od zavarovančeve bruto plače ali pa v absolutnem znesku. Slednji se med trajanjem zavarovanja enkrat letno valorizira z rastjo povprečnih plač, vplačuje pa se lahko mesečno ali enkrat letno. Če bi delodajalec ali delavec v času dodatnega pokojninskega zavarovanja, ki mora biti sklenjeno za več kot 10 let, zašla včasne finančne težave, pokojninski načrti omogočajo začasno neplačevanje oziroma mirovanje plačevanja premije, vendar neprekinjeno največ za dve leti.

Kolektivno zavarovanje je mogoče uvesti, če se zanj odločita dve tretjini zaposlenih. V tem primeru sta delodajalec in delavec deležna davčnih olajšav, vendar največ do 24 odstotkov obveznih prispevkov za pokojninsko invalidsko zavarovanje oz. 5,84 odstotka bruto plače.

Minimalna donosnost na plačano premijo mora biti enaka 50 odstotkom povprečne letne obrestne mere na državne vrednostne papirje. V zavarovalnici pričakujejo, da bo donosnost okoli 5- do 6-odstotna.

Številna vprašanja in mnenja udeležencev so pokazala, da je dodatno prostovoljno pokojninsko zavarovanje za marsikoga še velika neznanka, zaradi česar je tudi precej nezaupanja.

Najbolj jih je zanimala varnost naloženih premij, ohranjanje njihove vrednosti, davčne olajšave in tehnika obračunov, posledice prenehanja delovnega razmerja pri delodajalcu, ki je s kolektivno pogodbo dodatno zavaroval delavce ...

Udeleženci so tudi spraševali, v kakšnem razmerju naj bi plačevala premije delodajalec in delavec. Zanimalo jih je, kdaj in pod kakšnimi pogoji zavarovanec lahko prekine plačevanje premije in denar dvigne za nakup raznih dobrin oziroma pokrivanje stroškov preživetja. Zanimal jih je tudi prenos pravic iz dodatnega prostovoljnega pokojninskega zavarovanja za primer smrti zavarovanca. Zvedeli so, da naj bi zavarovanec še v času življenja dal pisno izjavo ali oporoko določeni osebi, ki bo imela pravico iz pogodbe po njegovi smrti. Če pa takšen upravičenec ni določen, imajo pravico do vplačanih premij zakoniti dediči.

Večina razpravljavcev je menila, da se je potrebno zavzemati za takšno kolektivno dodatno prostovoljno zavarovanje, za katero naj bi delodajalec iz dobička družbe namenil bistveno višji prispevek za premijo kot posamezni delavec. Da bi do takšnega zavarovanja prišlo, pa se bodo morali sindikati bolj angažirati.

Udeleženci seminarja so se dogovorili, da bodo od delodajalcev zahtevali, da najmanj dve tretjini premije zagotavljajo iz dobička družbe in ne iz sredstev, namenjenih za pla-

če. Sindikalni zaupniki bodo na svojih organih še v tem mesecu in januarju sklepali o pogajalskih izhodiščih za sklepanje pogodb. Članstvo in delavce bodo temeljito seznanjali s prednostmi prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja. Sindikat delavcev trgovine Slovenije si bo prizadeval za sklenitev aneksa h kolektivni pogodbi dejavnosti trgovine Slovenije, ki naj bi določal obveznost delodajalcev za plačevanje premij dodatnega prostovoljnega zavarovanja. Sindikat delavcev trgovine Slovenije bo predlagal sprejetje nacionalnega dogovora za de-

lavce, ki sklepajo pogodbe o zaposlitvi za določen čas. Ta dogovor naj bi preprečil, da bi bili prikrajšani ali kako drugače diskriminirani pri premijah dodatnega prostovoljnega pokojninskega zavarovanja, ki jih za delavce plačujejo delodajalci.

Seminar je bil po besedah udeležencev organiziran v pravem času. Gradivo za seminar bo za sindikalne zaupnike dober pripomoček pri nadaljnjih aktivnostih za uvedbo dodatnega prostovoljnega pokojninskega zavarovanja.

Sandi Bartol, sekretar

Odločba Davčne uprave RS v zvezi s Pokojninskim stebrom Zavarovalnice Triglav

Država popušča podjetjem in državljanom pri plačilu dajatev

Vplačane zneske za dodatno pokojninsko zavarovanje bomo lahko že za leto 2000 odšteli od osnove za dohodnino, davčnih olajšav pa so deležna tudi podjetja.

Ljubljana - Davčna uprava RS je Zavarovalnici Triglav izdala odločbo, na osnovi katere se vplačila v prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje upoštevajo kot davčna olajšava že za leto 2000.

Od samega začetka pokojninske reforme je bilo jasno, da bodo posamezniki in podjetja, ki se bodo odločili za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje, imeli posebne ugodnosti pri plačilu dajatev. S tem želi država spodbuditi prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje, ki je nujno potrebno za uspešno uresničevanje reforme.

V odločbi Davčne uprave Republike Slovenije, ki jo je Zavarovalnica Triglav prejela sredi poletja, je med drugim zapisano, da se "... zavarovancu, ki plačuje premije prostovoljnega dodatnega zavarovanja izvajalcu pokojninskega načrta za znesek

te premije zniža osnova za dohodnino za leto, v katerem je bila premija plačana."

Če torej premijo do konca decembra vplača posameznik, se mu vplačan znesek odšteje od osnove za dohodnino za to leto. Premijo je mogoče vplačati tudi v enkratnem znesku. Gre za novo, dodatno olajšavo, ki je izven okvirov dosedanjih olajšav.

V odločbi je prav tako zapisano, da se delodajalcu, ki je v posameznem letu plačal premije prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja v korist zaposlenih, le-te priznajo kot davčna olajšava pri plačilu davka od dobička za

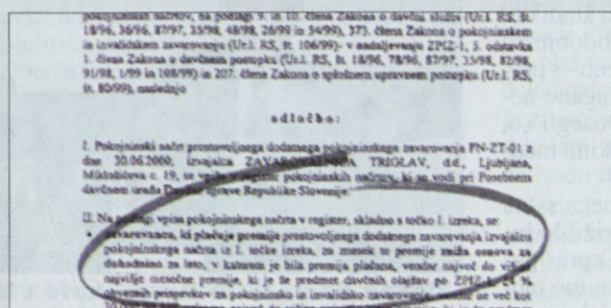
leto, v katerem so bile premije plačane.

Od premije, ki jo plača delodajalec, se ne plačujejo davki in prispevki za socialno varnost.

Delodajalci, ki torej lahko že za leto 2000 uveljavljajo navedene davčne olajšave, so gospodarske družbe, zavodi, zadrage ali druga manjša podjetja pa tudi samostojni podjetniki in druge fizične osebe.

Zavarovalnica Triglav je prva dobila odobren pokojninski načrt, prav tako tudi prva prejela odločbo Posebnega davčnega urada Davčne uprave Republike Slovenije o vpisu pokojninskega načrta v register pokojninskih načrtov. S prodajo zavarovanj so začeli že meseca septembra.

Doslej je skrb za svojo prihodnost oziroma dodatno pokojnino, Pokojninskemu stebru Zavarovalnice Triglav zaupalo že več kot 8.000 zavarovancev - posameznikov in podjetij.

Del odločbe Davčne uprave RS

Pokojninski steber
Zavarovalnice Triglav

triglav

Delegacija ZSSS na obisku pri Zvezi samostojnih sindikatov Hrvaške

Predsednik Davor Jurić je po uvodnem pozdravu povedal, da sindikalisti na Hrvaškem cenijo izkušnje kolegov v Sloveniji in se zato zavzemajo za tesnejše sodelovanje.

Pozitivne spremembe na Hrvaškem

Po Jurićevih besedah sindikati na Hrvaškem doživljajo novo oblast kot nekaj pozitivnega, kar pa ne pomeni, da do nje niso kritični. Sindikaliste zlasti motijo nespornu-

Pogovori delegacij ZSSS in SSSH so trajali do večera.

Koristna izmenjava informacij izkušenj

mi v koaliciji in pretirana skrb nekaterih posameznikov za svoje koristi, kar vse hromi učinkovito delovanje pravne države.

Največji problem so gospodarske razmere, saj je po Jurićevih besedah znaten del hrvaškega gospodarstva bankrotiral že pred mnogimi leti. Zato sindikalisti z zanimanjem spremljajo, kaj bo prinesla razprava o proračunu za naslednje leto.

Jurić je opozoril, da je socialni dialog na Hrvaškem veliko premalo razvit. Največji problem je, ker ni dialoga med sindikati in delodajalskimi organizacijami, zato sedaj ne velja nobena panožna kolektivna pogodba, nekoliko boljše pa je v tem pogledu v podjetjih. To po besedah predsednika SSSH kaže tudi na to, kakšen odnos imajo delodajalci na Hrvaškem do delavcev. Da bi bili v SSSH čim bolj uspešni in učinkoviti v zavzemanju za delavske pravice, so jim, kakor je dejal Jurić, dragocene tudi izkušnje iz Slovenije.

Predsednik ZSSS Dušan Semolič se je najprej zahvalil za povabilo na obisk, nato pa poudaril, da so tudi za ZSSS dragocene izkušnje SSSH, tako dobre kot slabe.

V slovenskem gospodarstvu kljub gospodarski rasti še veliko problemov

Nato je Semolič predstavil gospodarske razmere v Sloveniji in prizadevanja sindikatov za boljši ekonomski in socialni položaj delavcev. Povedal je, da so po ocenah makroekonomistov gospodarske razmere sicer ugodne, vendar pa delodajalci nenehno pritiskajo na delavce in sindikate, češ da je potrebno zaradi konkurenčnosti na evropskih in svetovnih trgih stroške dela in s tem delavske pravice zmanjšati. Svobodni sindikati na to ne pristajajo. V minulem obdobju so se Svobodni sindikati najbolj odločno - s protestnih shodom - odzvali na predlagano neustrezno pokojninsko reformo. Dosegli so, da novi zakon ni tako dramatično ukinitel medgeneracijske soliranosti.

O delovanju ekonomsko-socialnega sveta je Semolič dejal, da je ta organ križišče interesov vseh socialnih partnerjev. Čeprav poskuša vlada tu in tam kaj speljati mimo nje, se je vendarle uveljavil, saj socialni partnerji v njem pred obravnavo v državnem zboru

Delegacija ZSSS je bila prejšnji teden na obisku pri Zvezi samostojnih sindikatov Hrvaške (SSSH) v Zagrebu. Vodil jo je predsednik Dušan Semolič, v njej pa so bili še Metka Rokсандić, Vanda Rešeta, Milan Utroša, Gregor Miklič in Pavle Vrhovec. Na sedežu SSSH so jih sprejeli predsednik Davor Jurić, glavni tajnik Vitomir Begović, predsednik Sindikata železničarjev Hrvaške Darko Peričić, koordinatorica za evropske integracije Ana Miličević Pezelj, voditeljica mednarodnega oddelka Evelin Toth Mucciaccaro, voditelj finančno-ekonomskega oddelka Sindikata kmetijskih delavcev Hrvaške Marinko Vrsaljko in vodja službe za informiranje in odnose z javnostmi ter glavni urednik sindikalnega časnika Sindikalna akcija Hašim Bahtijari.

pretresejo domala vse predloge zakonov in ukrepov, ki zadevajo delovnopravno zakonodajo in položaj delavcev.

Semolič je omenil tudi prizadevanja delodajalcev, da bi v novem zakonu o delovnih razmerjih zmanjšali delavske pravice. "Če sedanje generacije delavcev izgubijo pravice, ki jih imamo, bodo te pravice za delavce izgubljene za dolgo časa," je dejal Semolič. "Zato se bo ZSSS takšnim poskusom odločno postavila po robu."

V razpravi o evropskih integracijah je Metka Rokсандić povedala, da so bili sindikati premalo vključeni v pogajalski proces za vstop Slovenije v Evropsko unijo. V zadnjem času je pri pristojnih za vključevanje sindikatov v pridru-

Dušan Semolič in Davor Jurić sta predstavila tudi izkušnje ZSSS in SSSH pri vključevanju v evropske integracijske procese.

Tiskovna konferenca Davorja Jurića in Dušana Semolića v Zagrebu

Ob obisku delegacije ZSSS v Zagrebu je oddelek za odnose z javnostmi SSSH pripravil tiskovno konferenco, na kateri sta novinarjem spregovorila predsednik SSSH Davor Jurić in predsednik ZSSS Dušan Semolič. Hašim Bahtijari, ki v SSSH skrbi za odnose z javnostmi, je za novinarsko konferenco izbral zanimivi, pa tudi malce provokativni temi: Zakaj hrvaški državljan kupujejo v Sloveniji - primerjava življenjskih stroškov in plač v Hrvaški in Sloveniji in Proces vključevanja Hrvaške in Slovenije v evropske integracije - primerjava dosedanjih izkušenj.

Novinarjem domala vseh osrednjih hrvaških časnikov in radijskih ter televizijskih hiš je Davor Jurić dejal, da je ekonomski položaj delavcev v Sloveniji znatno boljši kot na Hrvaškem. Tako je v Sloveniji brezposelnosti na Hrvaškem 22-odstotna, v Sloveniji pa manj kot 12-

žitvena pogajanja nekoliko več posluha, kar je verjetno posledica zanimanja, ki ga za razvoj socialnega partnerstva kažejo v Bruslju.

Vključevanje v evropske povezave

Na Hrvaškem je zunanje ministrstvo sindikaliste povabilo k sodelovanju v procesu pridruženja že na samem začetku. Pred kratkim so se predstavniki SSSH vključili v pet od devetih pogajalskih skupin.

Predstavniki ZSSS so svojim hrvaškim kolegom povedali tudi, da je vlada v Sloveniji v preteklosti poskušala uveljaviti marsikatero za delavce neprijetno spremembo, češ da jo terja Evropska unija. To pa ni bilo res. Zato je za sindikaliste v vseh državah, ki se

želijo vključiti v Evropsko unijo, zelo koristno, če so v tesnih delovnih stikih z Evropsko konfederacijo sindikatov. V procesu pogajanj in vključevanja države v Evropsko unijo je za sindikate najbolj pomembno, da si zagotovijo zanesljive in točne informacije.

Predstavniki ZSSS in SSSH so izmenjali tudi izkušnje o spreminjanju delovnopravne zakonodaje v obeh državah. Sindikalisti na Hrvaškem se borijo za ustrežnejšo ureditev pravice do stavke, za uzakonitev največ 40-urnega delovnega tedna, za ustrezen način pobi-

odstotna. Povprečna bruto plača na Hrvaškem je 830 mark, v Sloveniji pa okoli 1800 mark. Ker mora povprečna družina za košarico življenjskih potrebščin na Hrvaškem odšteti 1245 mark, v Sloveniji pa 2017 mark, zadošča povprečna plača na Hrvaškem za

Brez razvijanja socialnega dialoga ni hitrejšega gospodarskega razvoja

67 odstotkov življenjskih stroškov, v Sloveniji pa za 84 odstotkov. Zakaj je tako, se je vprašal Jurić in naštel nekaj razlogov, ki vplivajo na uspešnost slovenskega gospodarstva. Socialni dialog je po Jurićevi presoji v Sloveniji mnogo bolj razvit kot na Hrvaškem, kjer ne velja nobena panožna kolektivna pogodba in kjer gospodarska zbornica ne pristaja na socialni dialog s sindikati. Zaradi razvitega socialnega dialoga so tudi ekonomske in socialne spremembe v Sloveniji manj boleče kot na Hrvaškem, kjer prihaja do reform čez noč (denimo ob uvedbi davka na dodano vrednost v najtežjih časih). Jurić je poudaril, da je tudi na Hrvaškem treba razviti socialni dialog po vzoru razvitih zahodnih držav, saj je to temeljni pogoj socialnega miru, ustrezne motiviranosti delavcev in stabilnega razvoja.

Dušan Semolič je na željo organizatorjev govoril tudi o gospodarskih razmerah v Sloveniji in aktivnostih ZSSS. Povedal je, da je

ranja sindikalne članarine, za definiranje vloge ekonomsko-socialnega sveta, pa tudi za uveljavljanje delovnih sodišč, imenovanje predstavnikov delavcev v nadzorne svete podjetij in podobno. Sicer pa zakon o delovnih razmerjih na Hrvaškem po Jurićevih besedah ni tako slab, kot je slaba morala nekaterih delodajalcev in kot slabo deluje pravna država. Dejansko se tako na Hrvaškem kot v Sloveniji sindikati borijo proti zmanjševanju pravic.

Dogovor o konkretnem sodelovanju

V SSSH in ZSSS veliko pozornosti posvečajo tudi izobraževanju in usposabljanju sindikalnih zaupnikov in članov svetov delavcev, zato je bila izmenjava mnenj in izkušenj v zvezi s tem še posebej zanimiva in koristna. Zanimivo je, da v SSSH usposabljuje člane svetov delavcev, tudi če niso vključeni v njihov sindikat, medtem ko ZSSS usposablja samo svoje člane, saj izhaja iz spoznanja, da je v

Za tiskovno konferenco je med novinarji v Zagrebu vladalo veliko zanimanje.

sindikalnem pluralizmu znanje osnovna in največja konkurenčna prednost.

Na predlog Vande Rešeta sta se obe strani dogovorili, da bosta izmenjavali udeležence na seminarjih, gradiva in predavatelje. Skupaj bosta organizirali en seminar. Obe organizaciji bosta skrbeli tudi za medsebojno informiranje in usposabljanje članstva v slovenskih oziroma hrvaških multinacionalnih družbah, ki imajo svoja podjetja v sosednjih državah.

Sindikalni delegaciji sta izmenjali tudi informacije o dosedanjih rezultatih pokojninske reforme, pa tudi izkušnje na področju dodatnega prostovoljnega pokojninskega zavarovanja.

Gregor Miklič je hrvaške kolege na njihovo željo podrobneje seznanil z aktivno politiko zaposlovanja v Sloveniji in z ukrepi, ki jih izvaja Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje. Z izvajanjem te politike je Sloveniji uspelo število brezposelnih zmanjšati s 130.000 na 107.000. Na Hrvaškem pa je še vedno 370.000 brezposelnih, od katerih jih samo 17 odstotkov prejema denarno nadomestilo. Zato

se SSSH zavzema za uvedbo različnih ukrepov aktivne politike zaposlovanja.

Na koncu obiska so se predstavniki SSSH in ZSSS dogovorili, da se bodo kmalu ponovno srečali, saj je izmenjava informacij in izkušenj zelo koristna za obe sindikalni organizaciji. T. K.

ekonomski politiki in v vodenju preudarne poslovne politike."

Semolič je predstavil delo ekonomsko-socialnega sveta, v katerem se socialni partnerji velikokrat razhajajo, s skupnimi močmi pa na koncu vendarle najdejo kompromisne rešitve.

Nato sta Semolič in Jurić novinarje seznanila z vključenostjo obeh sindikalnih organizacij v evropske povezave. V zvezi s tem sta oba izrazila bojazen, da bodo poskušali delodajalci pod prevezo zahtev Evropske unije zmanjšati pravice delavcev, česar pa sindikalisti ne na Hrvaškem in ne v Sloveniji ne bodo dopustili.

Jurić in Semolič sta povedala tudi, da pogajanja za vstop v Evropsko unijo ne morejo biti samo stvar politikov in menedžerjev v posamezni državi, temveč tudi delavcev oziroma sindikatov.

Konferenca območne organizacije ZSSS Ljubljana in okolica

Konferenca območne organizacije ZSSS Ljubljana in okolica je prejšnji četrtek sprejela poročilo o delu v preteklem obdobju in programske usmeritve za delo v prihodnje. Sekretarka organizacije bo še naprej Maja Kavec, saj so zanjo glasovali vsi člani konference. Predlagane spremembe pa je konferenca zavrnila in predlagala, naj o njih skupaj razpravljajo najodgovornejši funkcionarji sindikatov dejavnosti in območnih organizacij ZSSS.

Iz pisnega poročila o delu območne organizacije od leta 1996 do 2000 in obrazložitev Maje Kavec povzemamo:

“Delo območne organizacije v preteklem obdobju je bilo uspešno. Uspešnost je posledica velike enotnosti območnih odborov in konference. Območna organizacija je sodelovala v postopkih sprejemanja nove delovnopravne zakonodaje in krepitve delavskega soupravljanja. Sodelovala je tudi v skupnih aktivnostih ZSSS, še posebej na protestnih shodih. Pri uveljavljanju kolektivnih pogodb je povečala strokovno pomoč sindikalnim zaupnikom. Za sindikalne zaupnike je organizirala veliko kakovostnih seminarjev.

Sodelovala je tudi v razpravah o sindikalni organiziranosti in delitvi sindikalnega premoženja.

Kar precej se je ukvarjala sama s seboj, vendar je to utrdilo skupno zavest, da je območna organizacija točka, kjer se srečujejo sin-

dikati podjetij in zavodov vseh dejavnosti, kjer se uveljavlja solidarnost in kjer enako obravnavajo vsakega posameznika, ne glede na to, v kateri sindikat je včlanjen. Kadrovske smo organizirani tako, da smo za uresničitev potreb in zahtev članstva sposobni hitro in kakovostno reagirati.

Ker se zavedamo, da lahko le finančno močni in neodvisni izvajamo vse naloge, smo se posvetili

pridobivanju novih članov in dosledni izterjavi članarine. Vzpostavili smo sodoben informacijski sistem, ki nam omogoča ažurno in natančno evidenco članstva.

Leta 1998 smo sprejeli odločitev o prodaji poslovnih prostorov na Kopitarjevi ulici 4 v Ljubljani in se preselili na Parmovo uli-

Maja Kavec, dosedanja in nova sekretarka območne organizacije ZSSS Ljubljana in okolica

“Smo najmočnejša organizacija v ZSSS”

Enotna podpora dosedanji in novi sekretarki

Konference se je od 28 članov udeležilo 25. Za edino kandidatko za sekretarko, Majo Kavec, so na tajnih volitvah glasovali prav vsi. Izmed sedemdesetih kandidatov za članice nadzornega odbora pa so izvolili: Jožefa Brulca, Sašo Jenka, Natašo Porenta in Amalijo Vrhovec.

co 51. Na novo lokacijo so se privadili tudi člani, ki iščejo pomoč.

Leta 1998 se je območna organizacija SKEI izločila iz območne organizacije ZSSS in začela poslovati samostojno. V zvezi s tem je območna organizacija ZSSS morala reševati vprašanje presežnih delavcev.

S povečano aktivnostjo je območna organizacija število članov povečala na približno 60.000 in je najmočnejša organizacija v ZSSS. Namesto članov, ki so izgubili delo v 54 stečajih in 19 prisilnih poravnah ali se izločili iz organizacije, je uspela pridobiti nove člane.

Območna organizacija je vsa leta uspešno organizirala silvestrovanje in praznovanje prvega maja. Ta mesec se bo s svojo stranjo predstavila na internetu.”

Iz pisnega predloga Programskih usmeritev za delo območne organizacije do leta 2004 in ustne obrazložitve sekretarke pa povzemamo:

“Nalog si območna organizacija ne določa sama, saj le-te izhajajo iz statuta in programa ZSSS ter ustreznih list sindikatov dejavnosti.

Za ZSSS bo območna organizacija v prihodnjem mandatskem obdobju opravljala te naloge: nudenje pravne pomoči članom, zastopanje interesov članov pred lokalnimi organi oblasti in pred upravnimi organi, izobraževanje sindikalnih zaupnikov, pomoč pri

volitvah svetov delavcev, nudenje materialne pomoči članom ... Za sindikate dejavnosti pa bo območna organizacija opravljala zlasti te naloge: strokovna pomoč sindikatom podjetij in zavodov zlasti pri sklepanju in uveljavljanju kolektivnih pogodb, pomoč pri organiziranju stavk, zastopanje sindikalnih zaupnikov ...

Na predlog udeležencev v razpravi se bo območna organizacija vključila tudi v razpravo o sprejemanju nove delovnopravne zakonodaje, še posebej pri zakonih o delovnih razmerjih in zakonih o udeležbi delavcev pri delitvi dobička.

Po besedah Maje Kavec naj bi po novem predlogu financiranja vsi sindikati dejavnosti za ZSSS namenili 30 odstotkov svoje članarine, od tega bi 10 odstotkov prejemale predsedstvo ZSSS, 20 odstotkov pa območne organizacije.

cije ZSSS. Z uveljavitvijo tega predloga bi ljubljanska območna organizacija prejela 10 odstotkov manj denarja. Če bi ravnala skladno z navodili predsedstva ZSSS, bi morala najprej sprejeti sanacijski načrt.” Dejavnosti in števila zaposlenih pa po besedah Maje Kavec ni mogoče zmanjšati. Sekretarka je poudarila tudi to, da ima območna organizacija svoje premoženje in da z njim sama razpolaga.

Sklepi predsedstva ZSSS o novem sistemu financiranja po besedah Maje Kavec presegajo pristojnosti predsednikov sindikatov dejavnosti, saj imajo o tem področju svoje lastne pravilnike in sklepe, vendar jih nekateri niso spoštovali. Nesmotno je, da se bo članarina najprej zbirala v centru in potem vračala nazaj na območja, saj bodo zaradi tega stroški večji. Spremembe pri delitvi

jih ta hrani. Poudarili so, da območje uresničuje vse, kar članstvo potrebuje. Dejali so, da zastopajo zlasti interese sindikatov podjetij oz. zavodov. Kritizirali so tiste v predsedstvu ZSSS, ki so pozabili, da morajo upoštevati tudi svojo bazo. Menili so, da je treba racionalizacijo narediti tudi na vrhu. Sklicevali so se na solidarnost kot temeljno načelo sindikalnega organiziranja. Nekaj razpravljavcev je celo menilo, da se območna organizacija ZSSS Ljubljana in okolica lahko osamosvoji. Enako bi lahko ravnali tudi nekateri sindikati podjetij.

Na podlagi razprave je predsedujoči Iztok Špolar predlagal dva sklepa. Po prvem naj bi čim prej prišlo do skupnega sestanka predsednikov sindikatov dejavnosti in sekretarjev območnih organizacij, na katerem bi skupaj sklepali o predlogih novega sistema finan-

čnanja. Po drugem sklepu pa naj bi se predsednik in sekretar ZSSS, Dušan Semolič in Rajko Lesjak, sredi decembra udeležila nove seje konference območne organizacije ZSSS Ljubljana in okolica in pjasnila predlagane spremembe na področju financiranja. Člani konference so oba predloga podprli. Strinjali so se tudi s sklepi, ki jih je Maja Kavec pripravila v pisni obliki (spremembe so grob poseg v uzakonjeni sistem financiranja, konferenca ne pristaja na predloge, ki bi krmili samostojnost območne organizacije, premoženje je last območne organizacije ...).

Franček Kavčič

Podjetje Konstruktor bodo poskušali rešiti z dokapitalizacijo

Mariborsko gradbeno podjetje Konstruktor, ki je bilo tik pred stečajem, saj je samo lani ustvarilo okoli 200 milijonov tolarjev izgube, bodo poskušali institucionalni lastniki in strateški partnerji rešiti z dokapitalizacijo. Največji lastniki (Kapitalski sklad, Slovanska odškodninska družba, Triglav Steber I, Antena, SCT, Kograd in Gradis) ter strateški partnerji (Merkur, Komunaprojekt, Elektra) naj bi Konstruktor dokapitalizirali z najmanj 123 milijoni tolarjev, celotno sanacijo pa naj bi spremljala Nova Kreditna banka Maribor. Za zagotavljanje likvidnih sredstev namerava Konstruktor izpeljati tudi program odprodaje nepotrebne premoženja.

Pred dobrim desetletjem je bilo v Konstruktorju zaposlenih okoli 3500 delavcev, danes pa jih je manj kot 250, saj so vse dosedanje sanacije temeljile na odpuščanju trajno presežnih delavcev. Če bo sanacija z dokapitalizacijo uspela, bodo v podjetju ponovno začeli odpirati nova delovna mesta, saj naj bi bilo v dokapitaliziranem Konstruktorju zaposlenih okoli 350 delavcev, torej sto več kot sedaj.

T. K.

Sindikalna lista

December 2000	Gospodarske dejavnosti (temelj je SKP za gospodarstvo) SIT	Javni sektor* (nekdanje negospodarstvo) SIT
---------------	--	---

Prvi del

1. Dnevnice		
– cela dnevnic	(nad 12 do vključno 24 ur odsotnosti) 3.500,00	4.012,00
– polovična dnevnic	(nad 8 do 12 ur odsotnosti) 1.750,00	2.005,00
– znižana dnevnic	(od 6 do 8 ur) 1.218,00	1.397,00
2. Kilometrini	(od 27. 6. 2000 dalje) 49,83	49,83
	(od 22. 8. 2000 dalje) 47,91	47,91
	(od 5. 9. 2000 dalje) 48,81	48,81
	(od 19. 9. 2000 dalje) 50,13	50,13
	(od 2. 11. 2000 dalje) 52,80	52,80
	(od 14. 11. 2000 dalje) 49,86	49,86

3. Ločeno življenje*	76.902,00	58.562,00
-----------------------------	-----------	-----------

4. Prenočilne – povračilo stroškov prenočevanja do višine zneska po predloženem računu, ki ga odobri delodajalec

5. Regres za prehrano (od 1. 7. 2000)		
– po SKPGD (na delovni dan) 582,00		582,00

Drugi del

1. Jubilejne nagrade		
– po SKPGD (delo pri zadnjem delodajalcu)		
– za 10 let	57.912,00	49.232,00
– za 20 let	86.868,00	73.848,00
– za 30 let	115.824,00	98.464,00

2. Odpravnina ob upokojitvi	384.512	577.674
– oziroma dve plači delavca, če je to zanj ugodneje		oziroma tri plače delavca, če je to zanj ugodneje

3. Solidarnostne pomoči		
– po SKPD – ob smrti delavca	115.354,00	98.464,00
– ob smrti v ožji družini	57.677,00	–

4. Minimalna plača (od 1. 8. 2000)	80.783,00	80.783,00
---	-----------	-----------

5. Zajamčena plača	42.456,00	42.456,00
---------------------------	-----------	-----------

6. Regres za letni dopust		
– najmanj	107.712,00	107.712,00
– ali največ	134.712,00	
(70 % povprečne slovenske plače)		

1. Javni sektor tudi v okviru gospodarskih dejavnosti izplačuje ločeno življenje po zakonu (Uradni list RS št. 87/97).
2. V javnem sektorju se uporablja zakon, za jubilejne nagrade in solidarnostno pomoč pa kolektivna pogodba.

AZBEST UBIJA ZAHRBTNO

Če ste kadar koli delali z azbestom, to povejte zdravniku

Značilni primer azbestne bolezni: starejši moški je imel težave s pljuči. Zdravnik je skušal postaviti diagnozo, da bi določil pravi način zdravljenja. Med drugim je pacienta vprašal, kaj je delal pred upokojitvijo. Moški je navedel delo, ki ga je opravljal zadnjih 38 let. Niti pomislil ni, da bi zdravniku omenil, da je pred 38 leti dve leti delal v azbestni proizvodnji. Povsem je že pozabil na to. Izkazalo pa se je, da je zbolel prav zaradi azbesta, ki mu je bil izpostavljen pred desetletji!

Vsi, ki so kadar koli v življenju delali z azbestom, morajo na to opozoriti svojega zdravnika! Azbestna bolezen namreč izbruhne navadno šele desetletja po izpostavljenosti tej nevarni snovi! Zavedati se je treba, da zdravnik pravilne diagnoze sploh ne more postaviti, če ga delavec sam ne opozori na azbest. Azbestno bolezen je namreč mogoče dokazati le s pomočjo metod, ki običajnemu zdravniku niso dosegljive. Od pravilne diagnoze poklicne bolezni je odvisno pravilno zdravljenje, uveljavitev višjih pravic iz invalidskega in zdravstvenega zavarovanja in pravica do odškodnine! Obstaja verjetnost, da je marsikdo, za katerega se je v preteklosti mislilo, da je umrl zaradi tuberkuloze ali ponavljajočih se pljučnic, v resnici umrl zaradi azbestne bolezni.

Lučka Böhm

Vir: Mednarodni posvet o zmanjšanju posledic izpostavljenosti azbestu, Nova Gorica, 9. novembra 2000

Najprej smo se oglasili pri Miru Ložarju, predsedniku sindikata KNG v Belinki.

Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju vključuje v odločanje zaposlenih o pristopu k prostovoljnemu pokojninskemu zavarovanju sindikate. Kako se je nove naloge lotil sindikat v Belinki?

Uprava nam je prvo informacijo o nameri vključitve v dodatno prostovoljno zavarovanje prek Prve pokojninske družbe posredovala že junija, podrobnejše podatke o tem, kakšno naj bi to zavarovanje bilo, pa je direktor družbe posredoval članom izvršnega odbora sindikata v oktobru. Seveda pa se bomo v podjetju o tem še pogovarjali.

Izvršni odbor sindikata je opravil pogovore v kolektivu in ima zbrana mnenja delavcev.

Kakšna je bila reakcija zaposlenih in kakšne predloge imajo?

Ljudje na splošno menijo, da bi tako uspešna firma, kot je Belinka, lahko namenila za prostovoljno dodatno zavarovanje več kot le tri tisoč tolarjev, torej spodnjo zakonsko določeno mejo zavarovalne premije. Argument za to je, da se v podjetju plače niso povečale vsaj pet let.

Ali je uprava svoje predloge utemeljila s kakšnimi primeri izračunov?

Da, bili so, po domače rečeno, narejeni 'šimeljni' izračunov varčevanja. Vendar delavci dvomijo, ali bodo od dodatnega prostovoljnega pokojninskega zavarovanja sploh kaj imeli.

Strah je zlasti starejše delavce. Kolektiv se namreč stara in veliko zaposlenih ima do upokojitve manj kot deset let delovne dobe. Pri dodatnem prostovoljnem zavarovanju pa lahko uživaš sadove varčevanja šele po desetih letih varčevanja in ljudje so v dvomih, ali bo ta denar v resnici izplačljiv, ali pa se bo kako potrošil, kot v prejšnjem pokojninskem sistemu, ko smo desetletja vplačevali vanj, zdaj pa pravijo, da denarja za pokojnine ni.

Gordana Petek Ivandič, vodja odnosov z javnostmi, je v podjetju pristojna tudi za informiranje zaposlenih.

Ali so zaposleni v Belinki v dovolj informirani o prostovoljnem pokojninskem zavarovanju; ali vedo, za kaj pri tem gre?

Mislím, da nezaupanje in strah po navadi izvirata iz slabše obveščenosti. V Belinki je bilo več sestankov vodstva s kolektivom, kjer je bilo pojasnjeno, za kaj gre. Pomočnik predsednika uprave Jože Valetič, ki je zavezan za izvedbo programa dodatnega pokojninskega zavarovanja v Belinki, je slehernemu zaposlenemu na voljo za dodatna pojasnila. Sama sem dobila nalogo, zbrati najpomembnejša vprašanja delavcev, na katera bi bilo treba odgovoriti. Vendar so zaposleni, tudi med mojimi bližnjimi sodelavci, še vedno prepričani o nesmotnosti prostovoljnega pokojninskega varčevanja. Ti so mi odlični pokazatelj najbolj kritičnih pomislekov.

Je pa ta sistem za vse nas nekaj novega in določena mere nezaupanja je normalna in zdrava. Zlasti, če je podjetje, v katerem ste zaposleni, med prvimi, ki se je odločilo za dodatno prostovoljno pokojninsko zavarovanje.

V nekaterih podjetjih se sindikati zavzemajo, da bi se pokojninske premije plačevale iz dobička podjetij.

Belinka je ena družb ustanoviteljic Prve pokojninske družbe in te dni so nam iz njenega vodstva na kratko sporočili, da v podjetjih sistema Belinka intenzivno razmišljajo, kako naj svojim delavcem v razmerah, kot jih opredeljuje novi pokojninski zakon, zagotovijo čim bolj ugodne gnotne razmere po odhodu v pokoj. Seveda smo o tem hoteli zvedeti več podrobnosti, kot jih vsebuje petnajstvrstična novička. Zato smo se odpravili v Belinko k predsedniku uprave Silvu Svetetu in predsedniku sindikata Miru Ložarju. Potipali pa smo tudi razpoloženje med zaposlenimi.

Nezaupanje, dvomi in strah pred starostjo

Novi sistem pokojninskega zavarovanja vzbuja v večini, milo rečeno, nelagodje - Da bi spodbudili ljudi, so v Belinki sklenili vsakemu delavcu vplačati osnovno premijo dodatnega pokojninskega zavarovanja

Silvo Svete: Priložnosti, ko ti država podvoji vložena sredstva, ne kaže zamuditi, zato se trudimo, da bi bili za dodatno pokojninsko zavarovanje pripravljeni že v začetku prihodnjega leta.

Pri nas o tem nismo razpravljali, pač pa smo se pogovarjali o različnih višinah premije, tudi o višjih zneskih. Toda bali smo se, da bi višje premije morda načele maso plač. Bojimo se tudi, da bi država višino 'državne' pokojnine še znižala, če bi se v sistemu prostovoljnega pokojninskega zavarovanja varčevalo dosti več.

Zakon daje možnost sklenitve kolektivne pogodbe za dodatno pokojninsko zavarovanje. Ali ste v sindikatu o tem že kaj razmišljali?

Miro Ložar: Nismo še razmišljali o tem. Hotel sem, da bi na zboru delavcev še pojasnili ta vprašanja, vendar ne vem natanko, kdaj bo sklican, ali ta mesec ali šele prihodnji.

Gordana Petek Ivandič: Bolj ko spremljam to področje, bolj sem prepričana, da bi sindikati lahko zelo veliko koristili, če bi za svoje aktiviste organizirali izobraževanje. To je zelo kompleksna tema in je ni mogoče povsem razumeti v pol- ali enournem predavanju, pa če je še tako nazorno. Mislím, da bi sindikat moral o tej tematiki zelo veliko ve-

deti, da bi upravi postavljali prava vprašanja in da bi razmišljal še o drugih možnostih. Mojja izkušnja iz Belinke je, da vodstvo popusti pred dovolj močnimi sindikalnimi argumenti. O tem področju pa sem prepričana, da sta sindikat in vodstvo oziroma lastniki podjetja na istem bregu, da imata enake interese, treba je le izbrati optimalno rešitev.

Vprašanje je le, iz katerega vira vzeti sredstva za dodatno pokojninsko zavarovanje.

Gordana Petek Ivandič: Tako je. Sicer se mi je zdelo, da je bilo med našimi zaposlenimi predvsem čutiti splošno nezaupanje v tak pokojninski sistem. Kot da se ljudje počutijo premalo informirani in da občutijo, da na zadevo ne bodo imeli dovolj vpliva.

Sama sem najprej razmišljala, ali ne bi kazalo dodatnega zavarovanja skleniti s kako bančno ali zavarovalniško družbo. Potem sem si pa rekla, pa naj bo raje Prva pokojninska družba, ker smo solastniki in imamo možnost vpogleda in vplivanja na njeno poslovanje.

Tončka Pele, tajnica marketinga, je še vedno nezaupljiva do dodatnega pokojninskega zavarovanja.

Kje so po vašem prepričanju šibke točke sistema dodatnega pokojninskega zavarovanja?

V sistemu ne vidim nič pozitivnega. Do upokojitve imam še 26 let in mislim, da je dobro, da sam privarčujem za upokojitev, ne pa da neke družbe, ustanove razpolagajo s tvojim denarjem. Nisem za to, da se s tem ukvarjajo pokojninske družbe. Ne zaupam jim.

Kako bi človek sam varčeval?

To so naložbe na primer v delnice ali nepremičnine, čeprav mislim, da v Sloveniji ta trenutek ni niti ene dobre možnosti za dolgoročne naložbe. Zdi se mi, da v tujini nudijo precej več kot pri nas in so tudi večje možnosti, da privarčevani denar res lahko izkoristiš, dobiš nazaj. Možno je rentno varčevanje preko tujih družb. Te obljublajo precej več kot naše družbe. Pri dodatnem pokojninskem zavarovanju ti dajo določeno kvoto denarja: če bi bila revalorizirana z rastjo inflacije ali vezana na nemško marko, bi se cija precej nižja od dejanske, se takšno dolgoročno varčevanje ne izplača.

Toda naše pokojninske družbe, konkretno Prva pokojninska družba, obljublja v najugodnejši varianti realni letni donos okoli 11 odstotkov, v drugem, manj rizičnem pokojninskem načrtu pa približno pol nižjega, toda vendarle realnega, višjega od rasti inflacije.

Kje pa je zagotovilo, da bodo naš denar vložili v prave delnice? Lahko ga dajo v pide,

la nazaj. Tega ne more nihče in zato menim, da bi ta denar raje videla v svojih rokah, kupila morda devize in jih hranila za stara leta.

Ali vam to, da bo podjetje kot solastnik Prve pokojninske družbe neposredno nadziralo ravnanje s temi sredstvi, tudi nič ne pomeni?

Ne. Ljudje nimajo zaupanja v sklade, saj ima marsikdo slabe izkušnje z nekaterimi iz preteklosti.

množi pidi pa imajo zelo nizek donos ali so brez njega. Pokojninski skladi v tujini vlagajo denar v delnice, ki so preverjeno donosne.

Zaupate torej tujim družbam, domačim pa ne?

Točno tako. Poleg tega v tujini, kjer je ogromno pokojninskih družb, lahko zamejnajaš pokojninsko družbo, ne da bi te to kaj stalo. Pri nas pa ti zaračunajo pristopne, pa izstopne stroške, pa stroške upravljanja. Če prestopiš in ene pokojninske družbe k drugi, plačah pri prvi izstopne stroške, pri drugi pa vstopne. V tujini tega ni.

Ali vas to, da se država pri dodatnem pokojninskem zavarovanju odreka svojemu deležu, ne pritegne?

To me ne pritegne, ker zaradi tega vložek ni nič bolj varen. Naj mi za ta znesek povečajo plačo, pa se bom že sama znala prav obrniti. Ali bom kupila pohištvo in bom od tega takoj nekaj imela, ali pred upokojitvijo nov pralni stroj itd. Mi mladi imamo majhne otroke in potrebujemo denar zdaj. V družini dajemo nekaj denarja za starost, bodisi v delnice, bodisi nepremičnine.

Prej ste govorili o zanesljivosti tujih družb. Prva pokojninska družba je že sklenila dogovor s tujim partnerjem in bo tudi vlagala v tujini. Vam to kaj pomeni?

Ne, saj pravim, meni ni jasno, kdo mi bo zagotovil, da bom po 27 letih ta denar dobi-

Miro Ložar: Zaposleni bi radi videli, da bi podjetje vplačevalo večje zneske, vendar smo se navsezadnje zbacili, da bi višje premije morda lahko načele maso sredstev za plače.

Gordana Petek Ivandič: moja naloga je zbirati najbolj značilna mnenja in vprašanja zaposlenih, da bi se jim lahko čim bolj posvetili in delavce prepričali o smotnosti vlaganja v prostovoljno pokojninsko zavarovanje.

Zato je moje vodilo, 'penzijo boš imel, kar boš sam prihranil'.

Silvo Svete, kakšni so bili razlogi, da ste v Belinki pristopili k Prvi pokojninski družbi oziroma med njene ustanovitelje?

Ocenili smo, da je biti v pokojninski družbi upravljalec, torej kot solastniki in s tem ustvarjalno sodelovati pri poslovni politiki te družbe, zelo pomembno. Na donos najbolj vpliva poslovna politika družbe in riziki, v katere se bo spuščala. Ocenili smo, da je v Prvi pokojninski družbi taka struktura lastnikov, da bodo pokojninske načrte upravljali ljudje, ki se bolj kot zavarovalnice spoznajo na upravljanje premoženja. Pretehtali so torej bolj 'mehki argumenti' kot konkretni podatki, številke. Je pa treba reči, da je bila Prva pokojninska družba tudi prva, ki je imela izdelane pokojninske načrte, in mislim, da bo tudi prva formalno registrirana in bo imela možnost sklepati prave pogodbe že v kratkem. Torej bo edina družba, ki bo imela ustrezno pravno podlago za drugi pokojninski steber. Ocenili smo tudi, da je v dodatno pokojninsko zavarovanje treba iti čim prej, ker je ponudba države ugodna in ni smotno zamuditi niti meseca dni.

Hoteli smo biti kot podjetje prvega januarja prihodnje leto pripravljeno za ta projekt, ne glede na to, ali bo imela vse pripravljeno tudi država.

To je torej bilo naše izhodišče. Ko smo se odločali, so bile na voljo dve ali tri konkurenčne ponudbe, ki pa smo jih ocenili kot manj ugodne. Zlasti pa nas je pritegnila možnost soupravljanja pokojninske družbe.

Zaposlene skrbi, ali bodo šla sredstva za plačevanje premij na račun plač.

Načelno lahko rečem, da se vsakomur splača zagrabit ponudbo države občanom in podjetjem glede dodatnega pokojninskega zavarovanja, pa četudi bi premijo moral plačati iz svojega žepa. Tudi če podjetje ne bi nič prispevalo, je to ugodno, ker država z odpustki pri prispevkih in davkih prispeva prav toliko zraven, kot znaša vplačilo posameznika. To pomeni, da je pokojninski načrt dvakrat ugodnejši kot varčevanje v banki in precej ugodnejši od varčevanja v kakem vzajemnem skladu, ki je v bistvu vzporednica pokojninske družbe.

Ker smo v vodstvu Belinke o tem prepričani, smo sklenili ustvariti pogoje, da bodo ljudje pokojninski načrt sprejeli; ko bodo videli, da stvar deluje, bodo morda še iz svojega kaj vlagali za pokojnino. Odločili smo se, da bomo vsakemu zaposlenemu prispevali najmanjšo možno premijo, tri tisoč tolarjev, s katero začnemo varčevanje. Kasneje se bomo odločali, ali ta prispevek povečamo, hkrati pa ima vsak zaposleni možnost, da zraven prispeva do svojega izračunanega maksimuma, kar pomeni do 24 odstotkov od prispevkov oziroma 5,8 odstotka od bruto plače.

Mislím, da bomo v tem tednu že dobili pogodbe, tako podjetje kot posamezniki. Zagotoviti moramo 66-odstotno udeležbo zaposlenih in mislim, da jo bomo s potezo, ki smo jo storili, uspeli.

Tončka Pele: Ne zaupam nobenim institucijam in menim, da je zanesljivo le tisto, kar privarčujete sami.

Rad bi še bolj natančno vprašal: iz kakšnega vira bo podjetje dalo omenjenih tri tisoč tolarjev zavarovalne premije?

Vem, kaj želite vprašati, vendar je jasno, da se vir v vsakem primeru v bilanci vpiše pod stroške dela. Vas zanima, ali je to del bodočega povečanja plač v prihodnjem letu. V resnici je, ker vse to skupaj je plača. Drugo vprašanje pa je, ali smo zavezani k povečanju plač in ali nameravamo v okviru te zaveze zaposlenim odskrniti teh tri tisoč tolarjev. Tega ne nameravamo. Te zaveze, ki bi bila izražena v konkretnih odstotkih, nimamo, vendar nameravamo glede na inflacijske razmere maso plač v prihodnje povečati.

Nadaljevanje s prejšnje strani

Ali je res, kar trdi sindikat, da že pet let v Belinki niste povišali plač?

No, take stvari se najhitreje pozabijo; to ni čisto tako. V Belinki smo usklajevali plače v skladu s 85 odstotki rasti inflacije, razen lani, ko smo maso dvignili na začetku leta samo za dva odstotka. Dejstvo je, da se je položaj v Belinki zaostrial in moramo zelo paziti na stroške dela. Vedeti pa je treba, da je raven plač v našem podjetju bistveno, kar za okoli 40 odstotkov, višja od republiškega industrijskega povprečja. Pri nas torej težav zaradi nizkih plač ni, še zlasti, ker so plače izplačane brez zamud in vsako leto izplačujemo še kakšen dodatek ob koncu leta. Povprečna plača pa je okoli 250.000 tolarjev bruto.

O tem, da bi se pokojninske premije pokrivalo iz dobička, kot ponekod predlagajo, vaši lastniki najbrž niso razmišljali?

Mislím, da ne. Iz dobička se to ne da izplačevati, saj zakon postavlja, da je vir dodatnega pokojninskega zavarovanja plača; država se odpoveduje prispevkom za socialo in dohodnini. Premije se bodo izplačevale skozi sistem plač in tako delavci podjetje bodo prihranili pri prispevkih in dohodnini. Masa sredstev za dodatno pokojninsko zavarovanje je podjetju priznana kot strošek in tu je posredno vpleten tudi dobiček.

Podjetje bi imelo za kakšen odstotek nižje stroške za plače, če bi se zaposleni v velikem številu odločili, da bodo tudi sami dodajali k premiji podjetja blizu svojega dovoljenega maksimuma. Ta sredstva bi lahko prileli v večji prispevek podjetja.

Pravda, da bi bili radi že prvega januarja prihodnjega leta pripravljene na vlaganje v dodatno pokojninsko zavarovanje. Vendar bi bilo treba imeti pred tem zbor delavcev, kjer bi se delavci odločili, ali gredo zraven ali ne.

Naše stališče, glede na to, da je prispevek v celoti dalo podjetje, je, da pristanek zaposlenih ni potreben. Delavec se namreč ničemu ne odpove. To, kar prispeva podjetje, ne gre iz delavčeve plače.

Če prav razumemo, se bodo stroški dela povečali, plače delavcem pa bodo tudi rastle?

To sta dve ločeni stvari. Povečevanje vrednosti točke je stvar pogajanj s sindikati. Plače bomo povečevali, kakor nam bodo dopuščale razmere, položaj podjetja na trgu, njegov uspeh. Če bo izguba, seveda ne bomo izkoristili vseh možnosti, ki jih plačni sistem daje za povečevanje plač.

Omenjenih tri tisoč tolarjev premije pa boste kljub temu plačevali?

Ta znesek bomo plačevali tudi podjetju v sistemu Belinke, ki ima trenutno izgubo. Čeprav jim mase plač seveda ne moremo povečati. Torej gledano s tega zornega kota, sta zavarovalna premija in masa plač neodvisni druga od druge. Premijo bomo vplačevali ne glede na rezultate poslovanja, medtem ko je povečevanje mase odvisno od rezultatov.

Tekst in foto: B. R.

V Varnosti Mengeš se pogovarjajo, kako pravilnik o plačah uskladiti z novo kolektivno pogodbo dejavnosti

Mato Kerep, predsednik SKVNS v Varnosti Mengeš

Prejšnji teden so člani sveta delavcev in organov treh sindikatov skupaj obravnavali spremembe in dopolnitve pravilnika o plačah. Že tri mesece namreč velja nova kolektivna pogodba za dejavnost zasebnega varovanja. Uskladitev pravilnika s kolektivno pogodbo bi delavcem omogočila povečanje plač, hkrati bi na novo uredili nekatere druge pravice iz dela in delovnega razmerja. Na boljšem bi bili zlasti varnostniki, ki so bili za svoje dokaj zahtevno in odgovorno delo bolj slabo plačani.

"Pri usklajevanju dosedanjega pravilnika o plačah z novo kolektivno pogodbo so precejšnje težave, saj predstavniki sindikata Pergama in KNSS in sveta delavcev premalo sodelujejo," je povedal **Mato Kerep**, predsednik SKVNS iz sestave ZSSS. Zato bi morali čimprej sprejeti dogovor o sodelovanju vseh treh sindikatov v podjetju in poseben dogovor o medsebojnem sodelovanju sveta delavcev in sindikata.

Ustanovljena zbornica varnosti in zdravja pri delu

V Velenju je sredi prejšnjega tedna več kot 100 varnostnih inženirjev, specialistov medicine dela in drugih strokovnjakov ustanovilo zbornico varnosti in zdravja pri delu. Udeleženci so najprej sprejeli začasni statut. Za vodenje zbornice pa so zavezali izvršni odbor Zveze varnostnih inženirjev Slovenije, ki mu predseduje **Mirko Vošner**, univerzitetni diplomirani varnostni inženir. Prva redna skupščina te zbornice, sklicana bo še pred koncem januarja prihodnje leto, bo sprejela dokončni statut, program dela in izvolila vodstvo.

Udeleženci ustanovne skupščine so sprejeli tudi izjavo za javnost, v katero so med drugim zapisali, da bo zbornica z ravnanjem svojih članov spodbujala večjo skrb za varnost in zdravje pri delu. Delo zbornice ne bo omejeno le na gospodarska podjetja, aktivna bo tudi v javnih zavodih, kmetijstvu in drugje. Zbornica bo sprejela kodeks poklicne etike svojih članov, določila bo tudi izhodišča za oblikovanje cen storitev na področju varnosti in zdravja pri delu.

Zbornica si bo prizadevala, da bi država

nanjo prenesla nekatere svoje pristojnosti, ki jih je že poverila drugim ustanovam.

Zbornica varnosti in zdravja pri delu bo med drugim skušala uveljaviti odločilno vlogo pri:

- določanju pogojev za izvajanje strokovnih analog varnosti pri delu,
- izvedbi strokovnih izpitov iz varnosti pri delu in
- podeljevanju dovoljenj za delo na področju varnosti pri delu.

Čeprav so možnosti za ustanovitev te zbornice zapisane tudi v krovnem zakonu o zdravju in varnosti pri delu, je ustanovitev brez dvoma rezultat samoorganiziranja varnostnih inženirjev in drugih strokovnjakov s tega področja. Pri tem mislimo zlasti na specialiste medicine dela, ki so se že včlanili v zbornico.

Pomembno vlogo pri ustanovitvi zbornice je imela tudi Fundacija Avgusta Kuharja, ki je istega dne podelila tradicionalne nagrade in priznanja. Tudi nova zbornica bo imela sedež v Domu sindikatov v Ljubljani, kar lahko pomeni le, da bo tesno naslojena na sindikate.

SLOVENIJA V EVROPSKI UNIJI

Vse kar mora vedeti Slovenec – jutrišnji državljan EU

Kakšna je razlika med Evropskim svetom, Svetom EU in Svetom Evrope?

Odgovor: Zaradi podobne terminologije resnično pogosto prihaja do nesporazumov in zamenjav! Evropski svet (angleško European Council) je od leta 1974 najvišje politično telo Evropske unije, ki ga sestavljajo predsedniki držav in vlad držav članic. Določa splošne politične smernice za razvoj Evropske unije. Svet EU (angleško Council of EU) je glavno telo Evropske unije z močjo odločanja. V njegovi sestavi je iz vsake države članice po en predstavnik vlade oziroma minister. Od dnevnega reda zasedanja Sveta EU je odvisno, kateri minister zastopa posamezno državo. Predsedstvo v Svetu EU vsakih šest mesecev prevzame druga država članica. Svet EU sprejema in izvršuje predpise. Vsak akt, ki pomeni politično odločitev, mora biti sprejet na Svetu EU. Svet Evrope (angleško Council of Europe) pa je od Evropske unije povsem neodvisna mednarodna organizacija, ki združuje 49 evropskih držav. Slovenija je že nekaj let njegova polnopravna članica.

Vir: publikacija Slovenija v Evropski uniji, Urad vlade za informiranje, avgust 2000

Konferenca ZSSS Dolenjske in Bele krajine

Za red pri dajanju solidarnostnih in materialnih pomoči

Jože Miklič, sekretar območne organizacije ZSSS Dolenjske in Bele krajine, je prejšnji petek povabil sindikalne zaupnike na konferenco, na kateri so obravnavali dodeljevanje solidarnostnih pomoči in urejanje finančnih vprašanj. Po uradnem delu je sledilo prednovoletno družabno srečanje.

Po krajši razpravi, v kateri je bilo opozorjeno, da so izplačane pomoči veliko premajhne, je konferenca najprej sprejela pravila sklada za solidarnostne in materialne pomoči. V ta sklad, ki bo posloval s posebnim računom, je območna organizacija takoj namenila 50.000.000 tolarjev. Za ta namen jih oddelila že konec lanskega leta. Po sprejetih pravilih se bodo v sklad stekale tudi obresti od deponiranega denarja, dotacije in presežki sredstev po zaključnih računih. Iz njega bo območna organizacija izplačevala članom solidarnostne pomoči in dajala kredite pod ugodnimi pogoji.

Člani konference so sprejeli tudi pravilnik sklada. Po njem imajo pravico do materialne pomoči z obveznostjo vračanja člani, ki so v ZSSS včlanjeni najmanj šest mesecev, ki plačujejo članarino, so v rednem delovnem raz-

merju in imajo redne prihodke. Materialna pomoč lahko znaša od 60.000 do 100.000 tolarjev in jo je član dolžan vrniti v dvanajstih obrokih. O višini pomoči in načinu vračanja odloči sekretar območne organizacije.

Član, ki je izgubil delovno razmerje zaradi stečaja, lahko območno organizacijo zaprosi za odpis še neodplačanega dela materialne pomoči.

Za solidarnostne pomoči članom mora pisno prositi predsednik sindikalne podružnice. Pravico do te oblike pomoči, ki znaša od 10.000 do 50.000 tolarjev, imajo člani, ki jih je prizadela elementarna nesreča, ki so izredno socialno ogroženi, ki prejema le minimalno plačo, ki pred stečajem niso prejeli vsaj dveh plač a člani ne morejo dobiti solidarnostne pomoči območne organizacije, če jim prej na ta način ni pomagala tudi njihova sindikal-

na podružnica. Pomoči ne morejo dobiti tudi člani, ki imajo večje premoženje ali druge vire za preživljanje. Lahko pa jo dobijo tisti, pri katerih prihodki na člana družine ne presegajo za več kot 10 odstotkov cenzusa za pridobitev pomoči pri centrih za socialno delo. Razprava o skladu za socialne in materialne pomoči je izzvenela nekako takole: Sklad bo verjetno potreben še dolgo, saj so člani v stiski zelo hvaležni tudi za nekaj deset tisoč tolarjev pomoči. Boljše bi seveda bilo, če bi lahko plače ustrezno povečali, vendar to čez noč ni mogoče. Strokovno službo, ki je na ZSSS odgovorna za plačno področje, pa je seveda treba okrepiti.

Kot je povedal **Jože Miklič**, je ta sklad, ki je prejšnja leta deloval le za območno organizacijo ZSSS Dolenjske (poleti se je združila z območno organizacijo Bele krajine), vsako leto dodelil materialno pomoč kakšnim 1000 članom, poleg tega je po 100 članov dobilo še nepovratno pomoč. Novi pravilnik je bilo treba sprejeti zaradi tega, da bi pri delitvi denarja imeli red.

V drugi točki dnevnega reda so člani konference razpravljali o financiranju. Na predlog Jožeta Mikliča so sprejeli te sklepe:

1. Predlog novega sistema financiranja je velik poseg v sedanjosti sistem.

2. Financiranje po dvanajstih in začasno financiranje je nesprijetljivo.

3. Območna organizacija ne pristaja na zahtevo za zmanjševanje stroškov, saj jih je z združitvijo že zmanjšala. To naj naredijo še druge organizacije.

Sandi Bartol, ki je bil na konferenco povabljen tako kot funkcionarji drugih sindikatov dejavnosti, je pojasnil, da z novim predlogom ostaja območnim organizacijam v povprečju enako denarja. Na boljšem bi bilo le predsedstvo ZSSS, kjer sedaj najbolj škriplje. Za toliko manj bi o novem prejeli sindikati dejavnosti.

Na predlog Jožeta Mikliča je konferenca sklenila, da bo finančni načrt sprejela šele marca, ko bodo znani rezultati letošnjega finančnega leta.

F. K.

Gregor Mavsar bo skušal izboljšati medsebojno razumevanje v podjetju.

Novo sindikalno vodstvo v DHL

Člani sindikata prometa in zvez v podjetju DHL, ki ima sedež v Trzinu, so se prejšnji teden zbrali na članskem sestanku. Ker se je dosedanji predsednik Igor Rauter prezaposlil v drugo podjetje, so morali izvoliti novega predsednika sindikata družbe.

Članski sestanek je vzorno pripravila Sergeja, članica izvršnega odbora, ki je člane seznanila tudi z dosedanjim delom in finančnim stanjem sindikata.

Z javnim glasovanjem so z večino glasov za novega predsednika izvolili Gregorja Mavsarja, za podpredsednico pa Lucijo Savanovič.

Ob izvolitvi se je novi predsednik zahvalil za zaupanje. Povedal je tudi, da je njegov cilj izboljšati odnos zaposlenih do sindikata in okrepiti pripadnost sindikatu. Prepričan je, da bi to prispevalo tudi k izboljšanju medsebojnega sporazumevanja in učinkovitejšemu reševanju problemov zaposlenih v podjetju.

Justi Arnuš

Sindikati bo najmočnejša opozicija?

V omenjenem članku se je Franček Kavčič zapisal kar nekaj priredb in polresnic v povzetkih, ki so iztrgani iz konteksta moje razprave v zvezi z novim zakonom o delovnih razmerjih na jenski delavnici Sindikata Glosa v Radovljici. Sam popolnoma razumem, da je za udarnost članika potrebna določena korekcija izjav, vendar nevezane razprave po približno dvehurnem predavanju ni mogoče zapisati kot "Raz-

pravo je začel Janez Kocjan, predsednik Sindikata Glosa v Cankarjevem domu ...", kjer je že v predstavitvi narejena napaka (predsednik Sindikata Cankarjev dom, ki je samostojna sindikalna skupina, vključena v sindikat Glosa). Takšne in podobne napake pa se pojavljajo skozi celotno besedilo, saj avtor moje izjave, kot so: "delavci v scenski dejavnosti so dejansko sužnji, saj jim sedanja zakonodaja v zvezi z delovnim časom dopušča le en dan dopusta po svoji izbiri ...", takšna ekstremna situacija je tudi v Cankarju, saj namesto najmanj 18 delavcev na področju scenske razsvetljave, sedaj to delo opravlja le 9 delavcev ..., če se zadeve v zakonu ne bodo uredile, se zna primeriti, da bo model izrabe delovnega časa v Cankarju, kot uspešnem zavodu, uporabljen

tudi drugje, kar pa bo položaj zaposlenih na področju scenske dejavnosti še dodatno poslabšalo ...", priredi tako, da je besedilo tekoče in maksimalno udarno. Prispevka, ki je po svoji vsebini močno blizu dejanskemu dogajanju in razpravi, ne želim kriticizirati ali problematizirati, toda povzemanje izjav udeležencev delavnice bi avtor besedila le moral avtorizirati, saj se tako ne bi pojavljale sporne formulacije.

Prosim, da se moj prispevek objavi v prvi naslednji Novi Delavske enotnosti, saj sporno besedilo meče nepravilo luč na razmere v Cankarjevem domu, ki pa je dejansko eden od najbolje organiziranih delujočih zavodov na področju kulturne dejavnosti v državi.

Janez Kocjan,
predsednik Sindikata
Cankarjev dom

Kape za demonstracije!

Davor Jurič, predsednik SSSH, hvala Duško, za te rdeče majice, kape in vse drugo. Če hočemo biti uspešni, jih moramo čim prej naročiti, seveda bomo nanje dali svoje embleme.

Slab zgled

"Vaš sin je sicer priden, toda zelo nemaren!"

"Oh, gospa učiteljica. Kaj bi šele rekli, če bi videli njegovega očeta?!"

Divja svinja

"Natakar, prosim, prinesite mi pečenko, vendar naj bo od divje svinje!"

"Pečenke divje svinje trenutno nimamo. Lahko pa naročim kuharju, naj svinjo pošteno razjezi, preden jo zakolje!"

Pametno vprašanje

"Mamica, kako pridejo na svet otroci?"

"Štorklja jih prinese, sinko!"

"Kdo pa čuva našo hišo?"

"Policija!"

"Kje pa dobimo hrano?"

"V trgovini!"

"Kdo pa bi nas rešil, če bi začela goriti hiša?"

"Gasilci!"

"Mamica, zakaj pa imamo potem sploh atija pri hiši?"

Bližnji sorodniki

Starejši kmet pride na policijsko postajo in prijavi, da sredi ceste leži mrtev osel.

"Ata, zakaj ste prišli to sporočiti nam? Ali mislite, da ga bomo mi pokopali?" ga je nejevoljno zavrnil dežurni policist.

"To ne, zdelo pa se mi je prav, da novico o njegovi smrti najprej sporočim njegovim bližnjim sorodnikom!"

Sefica

"Tega ne morem več zdržati. Že dvajset let me sekira isti šef!"

"Kaj pa naj rečem jaz, ko me že trideset let sekira ista šefica!"

"Kako? Saj nisi zaposlen!?"

"Zato pa sem poročen!"

Hamoreska

"Fantje, če je kdo lačen, lahko poje še moj golaž," je pred dnevi pri malici v naši tovarniški menzi dejal mizar Tone. "Jaz bom za malico danes pojedel samo dva kosa kruha!"

"Tone, ali je s tabo kaj narobe?" je zaskrbljeno povprašala kuharica Špela.

"Kaj bi bilo s Tonetom narobe, saj je videti zdrav kot dren!" je smeje dejal skladiščnik Rudi. "Špela, ti se raje povprašaj, kaj je narobe s tvojim golažem. Ali se ti je prismojil?"

"Ti bom jaz že pokazala, kaj je narobe z golažem!" je Špela jezno požugala Rudiju. "Danes sem golaž pripravila iz najboljše govedine, saj sem pri mesarju dobila bočnik mladih krav."

"Saj ravno v tem je problem a" je zamišljeno dejal Tone.

"V čem?" smo povprašali vsi v en glas.

"No, v govedini a" je nadaljeval Tone. "Ali še niste slišali, da se je bolezen norih krav iz Anglije preko Francije in Nemčije razširila tudi v Avstrijo. Pred kratkim so noro kravo našli na avstrijskem Koroškem, nedaleč od slovenske meje."

"Eh, Tone, ne vznemirjaj se zaradi tega!" je zamahnil z roko Vili. "Bolj nevarno kot golaž je zate to, da se vsak dan s svojim avtomobilom voziš na delo in z dela. Na naših cestah zaradi prometnih nesreč v enem letu umre več ljudi, kakor jih je doslej v Evropi umrlo za boleznijo norih krav. Ali boš zaradi tega začel hoditi peš v službo!"

"Samo tega ne!" je vzkliknila Sonja iz računovodstva. "V največji nevarnosti na naši cestah so pešci. Tone, če boš hodil peš v službo, lahko hitro postaneš žrtev kakšnega norega šoferja!"

"Tone, če se zares tako bojiš smrti, potem ti moram povedati, da je zate najbolj nevarno zvečer iti v posteljo!" je dejal Rudi.

"Zakaj?" je s prestrašenim glasom povprašal Tone.

"I, zakaj?" se je zarežal Rudi. "Zato, ker je statistično dokazano, da največ ljudi umre v postelji!"

"Še več ljudi pa umre bosih!" se je zakrohotal strugar Lojze. "Tone, zato si nikar ne sezuvaj čevljev!"

"Vi se le norčujete iz mene," je užaljeno dejal Tone. "Jaz pa vam povem, da se govedine ne dotaknem več, dokler naša veterinarska inšpekcija ne bo redno začela pregledovati vsega govejega mesa in ga testirati tudi na virus norih krav!"

"Od česa pa boš potem sploh živel?" je zanimalo Rudija. "Ali boš jedel samo piščance, goske in druge ptice!"

"Ali še nisi slišal tiste pesmice, ki pravi: Najlepša ptica je prasičica!" se je zdaj končno zopet enkrat od srca zasmel Tone.

"Fantje, to pa je res zanimivo, da se bolezen norih krav, ki je za ljudi tako nevarna, še ni razširila na prašiče," je dejal Vili. "Glede na to, da so svinje zelo podobne ljudem, me čudi, da se ta bolezen ni razširila tudi nanje. Ali je že kdo slišal za bolezen norih svinj?!"

"Za to bolezen še nisem slišala, čeprav nekaj primerkov, ki bole-hajo za njo, poznam," je odvrnila Špela. "Samo to moram dodati, da gre za takšne primerke, ki hodijo po dveh nogah!"

"Oh, takšnih pa je pri nas kar nekaj!" je vzkliknil Rudi. "Samo poglejte, kako se je pri nas razpasla korupcija! To je naravnost bolno!"

"Bolano je tudi to, kar dela naš direktor," je nadaljeval Vili. "Nam izplačuje plače pod kolektivno pogodbo, sebi pa je dvignil plačo na 800.000 tolarjev neto. Kar je preveč, je preveč!"

"Naš direktor je še kar zdrav. Nekateri so še hujši bolniki!" je dejal Rudi. "Pred časom sem v časopisu prebral, da je bila že leta 1998 v enem od slovenskih podjetij razlika med najnižjo plačo po kolektivni pogodbi in najvišjo plačo po individualni pogodbi 1:47. Ker se razlike še povečujejo, so dame v nekaterih podjetjih zagotovo razlike med najvišjo in najnižjo pla-

čo narasle že na 1 : 100."

"Veste kaj pa se meni zdi pri nas bolno?" se je v pogovor vključil Peter. "To, da nam hočejo delodajalci ukiniti plačan odmor med delom. Kdor je v življenju kdaj kaj resnega delal, ve, da mora človek med delom tudi počivati. Kdor pa bolj malo dela, niti ne ve, da je med delom potreben tudi počitek."

"Kdo pravi, da naš direktor ne razume, da je človeku po napornem delu potreben počitek?" se je zarežal Rudi. "Ta teden je v službi do srede samo počival, ker je v soboto s kolegi menedžerji igral golf."

"Mnogi naši politiki oziroma bivši in bodoči ministri pa počivajo že pol leta, odkar je padla Drnovškova vlada," je pribil Peter. "Za razliko od delavcev pa v času čakanja na delo in ponovno izvolitev niso prejemale 70-odstotnih plač po kolektivni pogodbi, temveč 100-odstotne ministrske plače."

"Še bolj bolno je, kar se dogaja v našem pravosodju," je dejal Lojze. "Nekateri delovni spori se na sodiščih vlečejo tudi pet in več let. Človek lahko pri nas prej umre, kot pa dočaka pravico oziroma pravnomočno sodbo na sodišču!"

"Kar je res, je res. V tej deželi je še marsikaj nezdravega!" je zmedjela z glavo Špela. "Ti, Tone, pa se bojiš, da te bo ugonobil ravno moj golaž!"

"Gospod Tone, če sem prav razumela vse, o čemer je pri malici tekla beseda, potem se vam zares ni treba bati Špelinega golaža, temveč ga lahko mirno pojedete. Poskusite ga, boste videli, kako slasten je," je zažuborela praktikantka Suzana. "Za vas in za vse nas je očimo bolj kot bolezen norih krav nevarna neka druga bolezen! Ta nas lahko bolj skupaj v tej deželi na južni strani Alp spravi na beraško palico in posledično tudi pod rušo!"

"Katera?" smo povprašali vsi v en glas in se zagledali v Suzano.

"Bolezen norih ljudi!"

Iz dnevnika delavca Jožeta

Bolezen norih ljudi

P R A V N I N A § V E T I

Piše: Lidija Jerkič, univ. dipl. ur.

Suspenz delavca

V skladu s 95. členom Zakona o delovnih razmerjih je mogoče delavca odstraniti z delovnega mesta in razporediti na drugo delovno mesto oz. ga začasno odstraniti z dela iz podjetja, če je zoper njega uveden disciplinski postopek zaradi hujše kršitve delovne obveznosti, za katero se v skladu z zakonom lahko izreče prenehanje delovnega razmerja. Suspenz je mogoče izreči tudi po petih zaporednih delovnih dneh neopravičenega izostanka z dela. Suspenz je mogoč tudi v drugih primerih, določenih s kolektivno po-

godbo oziroma splošnim aktom, pod pogojem, da takšno ravnanje neposredno ogroža delavčevo življenje in zdravje ali življenje in zdravje delavcev ali drugih oseb oziroma če ogroža materialna sredstva večje vrednosti ter če bi delavčeva navzočnost na delovnem mestu ogrozila nemoten ali varen potek delovnega procesa ali poslovanja ter delo organov podjetja.

Hkrati z uvedbo suspenza je treba začeti tudi disciplinski postopek. Zakon ne opredeljuje rokov za trajanje suspenza. Opre-

deljuje jih le posredno, ko govori o času trajanja disciplinskega postopka. Suspenz sme trajati najdlje do dokončne odločitve o delavčevi disciplinski odgovornosti, do prenehanja delovnega razmerja oziroma do prenehanja razlogov, ki so narekovali sprejem sklepa o suspenzu. Če bo v disciplinskem postopku ugotovljeno, da delavec ni storil hujše kršitve delovnih obveznosti, bo posledično to pomenilo razveljavitev suspenza in delavcu pa bo treba povrniti nastalo škodo, zlasti razliko v plači.

Opozorim naj še na določbe 69. člena Zakona o temeljnih pravicah iz delovnega razmerja. Po njih lahko delavca suspendira poslovodni organ ali drug pooblaščen delavec s pisnim nalogo, s tem da mora ta naloga v treh dneh predložiti pristojnemu organu, ki je določen s splošnim aktom oziroma kolektivno pogodbo (navadno disciplinska komisija). Pristojni organ mora o zakonitosti oziroma upravičenosti tega naloga odločiti v osmih dneh.

NAJ SE VE...

Oddaljenost slikovnega zaslonu od oči delavca mora biti najmanj 50 cm. Slika na zaslonu ne sme utripati. Osveževalna frekvenca zaslona mora biti najmanj 70 Hz. Zaslon mora biti lahko gibljiv in nič ne sme ovirati njegovega vrtenja in nagibanja. Zagotovljena mora biti možnost prilagoditve zaslona višini oči delavca tako, da je zgornja vrstica na zaslonu približno 5 cm pod višino oči. Svetlost in kontrast na zaslonu morata biti enostavno nastavljiva, tako da ju delavec brez težav prilagaja razmeram v delovnem okolju. Razmerje svetlosti med znaki in ozadjem mora biti najmanj 1 : 4. Na zaslonu ne sme biti odsevov, ki bi zmanjševali čitljivost znakov. Zaslon mora biti vedno očiščen.

Vir: Pravilnik o varnosti in zdravju pri delu s slikovnim zaslonom (Uradni list RS, št. 30/2000), z njegovimi zahtevami morajo delodajalci najkasneje do 20. aprila 2002 uskladiti delovna mesta, ki so do 31. 12. 2000 že obstajala. Delovna mesta, nastala po 1. 1. 2001, pa morajo pravilnik izpolnjevati takoj.

Po čem smo (pre)živeli?

Ocenjeni življenjski stroški tri- in štiričlanske družine

NOVEMBER 2000

Skupina dobrin iz košarice	Tričlanska delavska družina			Štiričlanska delavska družina			Indeks cen življenjskih potrebščin XI.00/IV.00	Indeks cen življenjskih potrebščin XI.00/X.00	Indeks cen življenjskih potrebščin XI.00/XII.99
	povprečna košarica	minimalna košarica	mini. mes. košarica	povprečna košarica	minimalna košarica	mini. mes. košarica			
1. Hrana	65.796,38	50.325,66	50.325,66	81.139,75	61.440,35	61.440,35	102,0	100,8	104,8
2. Pijača	9.109,50	3.466,41	3.466,41	9.153,02	3.485,06	3.485,06	101,7	100,5	102,3
3. Kajenje	7.585,00	4.100,00	4.100,00	7.585,00	4.100,00	4.100,00	100,0	100,0	104,9
4. Oblačila	32.968,06	20.425,97	1.088,54	40.081,64	24.837,71	1.200,60	103,0	100,9	104,6
5. Obutev	9.448,01	7.279,17	0,00	11.232,76	8.039,58	0,00	103,7	100,7	105,8
6. Stanovanje	28.479,06	20.428,72	16.623,37	34.780,00	24.602,53	19.996,05	104,8	100,5	109,5
7. Ogrevanje, razsvetljava	34.381,16	24.045,29	21.187,42	42.496,92	28.717,51	25.280,79	118,8	103,1	125,9
8. Gospodinjina oprema	15.799,86	8.343,37	0,00	18.971,74	9.754,08	0,00	103,3	100,3	105,1
9. Higiena, zdravstvena nega	22.079,02	18.636,98	11.641,44	24.474,49	120.412,86	13.395,16	106,8	102,5	109,5
10. Izobr., kultura, razvedrilo	46.751,18	16.870,92	8.169,40	52.856,51	19.143,85	8.410,49	104,7	100,6	107,3
11. Prometna sr. in storitve	53.855,23	17.959,39	8.197,77	66.632,26	23.674,89	9.174,03	108,1	101,4	113,2
12. Razni predmeti in storitve	5.318,70	3.103,08	0,00	6.631,29	3.446,23	0,00	105,4	101,1	108,8
13. Drugi izdatki	52.842,56	13.407,77	11.997,78	56.468,27	13.810,63	11.997,78	105,4	101,1	108,8
SKUPAJ (v SIT)	384.413,71	208.392,74	136.797,78	452.503,64	245.465,27	158.480,30			

Stopnja rasti košaric XI.00/IV.00	5,64	5,60	5,82	5,70	5,63	5,84
Stopnja rasti košaric XI.00/X.00	1,11	1,17	1,23	1,12	1,17	1,24
Stopnja rasti košaric XI.00/XI.99	10,53	11,09	12,75	10,64	11,14	12,94

Struktura življenjskih stroškov (november 2000)

1. Hrana	17,12	24,15	36,79	17,93	25,03	38,77
2. Pijača	2,37	1,66	2,53	2,02	1,42	2,20
3. Kajenje	1,97	1,97	3,00	1,68	1,67	2,59
4. Oblačila	8,58	9,80	0,80	8,86	10,12	0,76
5. Obutev	2,46	3,49	0,00	2,48	3,28	0,00
6. Stanovanje	7,41	9,80	12,15	7,69	10,02	12,62
7. Ogrevanje, razsvetljava	8,94	11,54	15,49	9,39	11,70	15,95
8. Gospodinjina oprema	4,11	4,00	0,00	4,19	3,97	0,00
9. Higiena, zdravstvena nega	5,74	8,94	8,51	5,41	8,32	8,45
10. Izobr., kultura, razvedrilo	12,16	8,10	5,97	11,68	7,80	5,31
11. Prometna sr. in storitve	14,01	8,62	5,99	14,73	9,64	5,79
12. Razni predmeti in storitve	1,38	1,49	0,00	1,47	1,40	0,00
13. Drugi izdatki	13,75	6,43	8,77	12,48	5,63	7,57
SKUPAJ:	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Vir: Statistični urad Republike Slovenije

Izračun: Strokovna služba Predsedstva ZSSS

Strokovna služba

KOMENTAR:

Novembra 2000 je inflacija znašala kar 1,1 % oziroma na letni ravni že 9,7 %.

Novembra so se najbolj podražile zdravstvene in zobozdravstvene storitve (kar za 21,9 %). To je že njihova letošnja četrta podražitev.

Šest košaric življenjskih potrebščin se je podražilo od 1,11 do 1,24 %.

		Nova delavska enotnost	TKANINA S SČETKASTO POVRŠINO (na 1. strani)	OBROBNA GREDEČA ZA ROŽE	MESTECE V ITALIJI SEVERNO OD PARME	TONJE TOMŠIČ	INVALIDNA ŽENSKA	SLOVENSKI SLIKAR ..... MEŠKO	SPREJETA PODPISANA MENICA		
KNIŽICA S KOLEDARSKIMI PODATKI											
IMETNIK LASTNINE											
NAROD V NIGERIJ (iz črk: OBI)						MESTO SEVERNO OD BUDIMPESTE					
ZELO ŠIROKE ŽENSKE HLAČE MUSLIMANK						RAZLIČICA				NINO ROBIČ	2
GRŠKA BOGINJA NESREČE			JEZERO NA FILIPINSKEM OTOKU LUZON					IME PO STARŠIH		KRMILO RASTLINA	
		MEHKA SNOV ZA IZDELKE				RAFKO IRGOLIČ		RIVALKA			
MORSKA OŽINA MED EVROPO IN AZIJO		SEDEŽ REKTORJA				AMERIŠKA IGRALKA LUPINO		ANTON INGOLIČ			
SLOVAR (množina)				NUREJEV RUDOLF		JAVKANJE		ZAPOREDJE TONOV			
ORGAN VIDA			ONASSIJEV VZDEVEK (iz črk: IRA)	POŠKODBA LJUBEZNSKO RAZMERJE Z VEČ ŽENSKAMI			SLADKOKBA SLADKOST (starinsko)	GLASBENIK TOWNSHEND TUDI DELI STOPAL	FRANCOSKA FILMSKA IGRALKA (Anouk)		
SPODNJI DEL STREHE (ljudsko)				VENO TAUFER		PRIPRAVA ZA SPAJKANJE			GLASILO IT. SOCIALISTOV		
NAPAKA (zastarelo)				ČEDNOST						OSEBA IZ BIBLIJE	
RIMSKA PLEMISKA RODOVINA					LOŠČILO	TAPETA, STENSKA OBLOGA	ZVEZDA V ORLU			ELEKTRIČNO NABIT DELEC	
VODNA ŽIVAL			STANJE SKLONJENEGA				ŽENSKO IME				NIKEJ
Avtor: Rudi Murn		GRAFIČNA DEJAVNOST		KANJON V WASHINGTONU				SESTANEK	MAJHNA KLADA		PRITISK
				DELAVEC V JEKLARNI				KRAJA, TATVINA			MESTO V ITALIJI, SEVERO-ZAHODNO OD PARME
RENIJ					HOLANDSKI KRAJINAR					PRITOK JEZERA VAN V TURČIJI	
SKLANJANJE					AMERIŠKA IGRALKA TURNER				DEL GLAVE	RUMENORJAVA BARVA	
POD						GOJENEC OFICIRSKE SOLE				BAZA ALKOHOLA	MARIJAN LIPOVŠEK
SOPRANISTKA GERLOVIČ						DANILO LOKAR					POTEG Z REZILOM
STARA POVRŠINSKA MERA								KOOR DAJE V OBTOK DENAR		GRŠKA CRKA	TATJANA REMŠKAR
								DELAVEC V ŽELEZARNI		TELUR	

NAGRADNA KRIŽANKA št. 43

GESLA NAGRADNE KRIŽANKE št. 43 (7. 12. 2000):

- 1: .....
 .....
 2: .....
 .....
 3: .....
 .....

Gesla iz današnje nagradne križanke napišite na označena polja, izrežite in pošljite nalepljene na dopisnici na naslov: Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana, p. p. 97. Tudi tokrat je nagrada 5000 tolarjev, zato ne pozabite napisati svoj točen naslov in davčno številko. Upoštevali bomo pravilne rešitve, ki bodo prispele do **ponedeljka, 18. decembra 2000.**

Pravilna rešitev gesel iz 41. letošnje številke Nove Delavske enotnosti: 1. ALBERTA, 2. PEYTO LAKE, 3. LAKE LOUISE, 4. MALIGNÉ LAKE. Nagrado 5000 tolarjev prejme Vesna Komauer, Hotinjska cesra 24, 2312 Orehova vas pri Mariboru.